

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА „МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН” АД ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1.1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДРУЖЕСТВОТО, ПРАВЕН СТАТУТ, СОБСТВЕНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ

„МБАЛ-Шумен” АД е лечебно заведение с високи диагностични и терапевтични възможности, съвременна медицинска апаратура и висококвалифицирани специалисти.

В „МБАЛ-Шумен” АД се извършват над 80 % от високоспециализираните и интензивни медицински дейности в Шуменска област, като се обслужва население от 172 355 души.

Мисията на лечебното заведение е чрез ефективно използване на наличните ресурси да подобрява здравето на гражданите на Република България. Лаконично тя е изразена в мотото „Да продължим радостта от живота заедно”.

Визията за „МБАЛ-Шумен” АД е лечебно заведение, предлагащо високо качество на медицинските услуги на базата на висококвалифициран персонал, модерна материална база и водещи медицински и информационни технологии.

Основната цел на дружеството е предоставяне на своевременни, достъпни, висококачествени и ефективни здравни услуги в съответствие със здравните потребности на населението при непрекъснато повишаване на качеството, осигуряване на висококвалифицирано медицинско обслужване, запазване на лидерските позиции в активното лечение и увеличаване на пазарния дял на лечебното заведение на пазара на здравни услуги.

„МБАЛ-Шумен” АД е акционерно дружество, вписано в търговския регистър с решение на Шуменския окръжен съд от 27.09.2000 г. по фирмено дело 867 от 2000 г. Лечебното заведение е правопреемник на Обединената районна болница гр. Шумен, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ и издадените на основание на нея: Заповед № РД 19-20 от 18.08.2000 г. на министъра на здравеопазването и решение на Шуменски окръжен съд по ф. д. 867/2000 год., и на Районна Болница – Нови пазар, като следствие на преобразуване на последната в търговско дружество "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, съгласно разпоредбите на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ, което е осъществено през 2000 година.

На основание решение на Общински съвет - Нови пазар, на „МБАЛ - Шумен” АД е предоставена за временно и възмездно ползване обособена част от предприятието "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД гр. Нови пазар, включваща недвижими имоти, движимо, помощно и медицинско оборудване и апаратура, за което е сключен договор между „МБАЛ – Шумен” АД и "МБАЛ Д-р Добри Беров" ЕООД.

На основание на Разрешение № МБ-125/06.04.2016 г. лечебното заведение осъществява своята дейност на два адреса – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” № 63 и гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев” № 22.

Към 31.12.2019 г. вписаният капитал на дружеството е в размер на 7 977 970 лв., разпределен в 797 797 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка една от тях.

Собственици на дружеството са държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, която към 31.12.2019 г. притежава 60,74 % от вписания капитал и общините от област Шумен, притежаващи останалите 39,26 % от вписания капитал:

	31.12.2019 г. %	31.12.2018 г. %
Министерство на здравеопазването	60,74	63,06
Община Шумен	23,53	18,77
Община Нови пазар	3,05	3,52
Община Велики Преслав	2,43	2,80
Община Каолиново	2,00	2,31
Община Върбица	1,73	2,00
Община Каспичан	1,63	1,88
Община Венец	1,29	1,49
Община Смядово	1,25	1,45
Община Хитрино	1,20	1,39
Община Никола Козлево	1,15	1,33

„МБАЛ – Шумен” АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление. Органи на управление на дружеството са общото събрание на акционерите, съветът на директорите и изпълнителният директор.

Към датата на съставяне на финансовия отчет Съветът на директорите е в състав:

- Деница Шалева	- Председател
- д-р Лиляна Куздова	- Зам. председател
- д-р Димитър Костов	- Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

„МБАЛ - Шумен” АД е едноличен собственик на капитала на „Медицински център МБАЛ – Шумен” ЕООД и изготвя консолидиран финансов отчет.

1.2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на “Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен” АД е:

- диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения; вземане и експертиза на органи /откриване, установяване и поддържане на жизнените функции на потенциален донор с мозъчна смърт при налична сърдечна дейност/ и предоставянето им за трансплантация; вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор; диспансеризация; клинични изпитвания на лекарствени продукти и медицински изделия съгласно действащото в страната законодателство; учебна и научна дейност по следните медицински специалности:

Вътрешни болести, Гастроентерология, Ревматология, Неврология, Клинична хематология, Пневмология и фтизиатрия, Кардиология, Ендокринология, Педиатрия, Детска кардиология, Детска ревматология, Нервни болести, Инфекциозни болести, Анестезиология и интензивно лечение, Клинична токсикология, Хирургия, Детска хирургия, Гръдна хирургия, Неврохирургия, Съдова хирургия, Ортопедия и травматология, Урология, Очни болести, Ушно-носно-гърлени болести, Акушерство и гинекология, Неонатология, Физикална и рехабилитационна медицина, Клинична лаборатория, Микробиология, Обща и клинична патология, Съдебна медицина, Образна диагностика, Трансфузионна хематология, Спешна медицина, Кожни и венерически болести, Епидемиология на инфекциозните болести.

Дружеството притежава разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/06.04.2016 г., издадено от министъра на здравеопазването, съгласно което осъществява дейност по оказване на болнична медицинска помощ освен на адреса на регистрация в гр. Шумен и на адреса на „МБАЛ Д-р Добри Беров” ЕООД в гр.Нови пазар. Във връзка с извършени през 2019

г. структурни промени, на 28.12.2018 г. е издадено ново разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/28.12.2018 г.

„МБАЛ-Шумен” АД е получило отлична акредитационна оценка за цялостна медицинска дейност съгласно Закона за лечебните заведения със Заповед № РД-17-74/03.06.2016 г., издадена от Министъра на здравеопазването за срок от пет години.

Лечебното заведение извършва дейността си:

1. в съответствие с утвърдените по реда на чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ медицински стандарти и правилата за добра медицинска практика;
2. при осигуреност с медицински специалисти на основен трудов договор;
3. при наличие на определените в медицинските стандарти по чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ технически изправна медицинска апаратура и техника на територията му.

Лечебното заведение осигурява непрекъснато 24-часово изпълнение на лечебната дейност по медицински специалности съгласно разрешението по чл. 47 от ЗЛЗ, включително и на медицинска помощ при спешни състояния.

Лечебното заведение има сключени договори с РЗОК за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични процедури, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

Извън медицинската дейност дружеството отдава под наем собствени помещения и инвентар и извършва стерилизация на консумативи и инструментариум на други лечебни заведения.

1.3. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Структурата на лечебното заведение отговаря на изискванията на Закона за лечебните заведения и Наредба № 49 от 18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ, диспансерите и домовете за медико-социални грижи и включва:

- ✓ Консултативно-диагностичен блок /КДБ/, разположен на адресите в гр. Шумен, ул. Васил Априлов № 63 и в гр. Нови пазар, ул. Христо Ботев № 22;

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” №63 се състои от:

1. Регистратура и информация
2. Кабинет „Планов прием”
3. Консултативни кабинети по: вътрешни болести, хирургия, урология, ортопедия и травматология, неврохирургия, детска хирургия, ендокринология, акушерогинекологичен, нервни болести, УНГ болести, очни болести, инфекциозни болести, детски болести, кожни и венерически болести, физикална и рехабилитационна медицина, ревматология и клинична токсикология.
4. Медико-диагностични лаборатории: клинична лаборатория и микробиологична лаборатория, с изследване на туберкулоза.
5. Отделения без легла:
  - 5.1 Отделение по образна диагностика;
  - 5.2. Отделение по хемодиализа – II ниво на компетентност в изпълнение на МС „Диализно лечение”, с разкрити 17 места за краткотраен престой на пациенти /диализни постове/, в т.ч. 12 места в обща зала и 5 места в зала за пациенти с Хепатит В.

- 5.3. Отделение „Обща и клинична патология
- 5.4. Отделение „Съдебна медицина”;
- 5.5. Отделение по трансфузионна хематология /ОТХ/ - III ниво на компетентност в изпълнение на МС „Трансфузионна хематология”;
- 6. ТЕЛК с един състав в гр. Шумен.

Консултативно-диагностичният блок /КДБ/ на адреса в гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев” №22 се състои от:

1. Приемно-консултативни кабинети по следните основни медицински специалности: Вътрешни болести, Нервни болести, Хирургия, Физикална и рехабилитационна медицина.

2. Медико-диагностични лаборатории:

- Клинична лаборатория - III ниво на компетентност;

3. Отделения без легла:

3.1. Отделение по образна диагностика:

- рентгенови кабинети – 2 бр.;

- зала за компютърна томография с ангиографски кабинет и възможност за изобразяване на съдове с контрастно вещество;

- ехографски кабинет;

- кабинет за дентални графии.

3.2. Отделение за физикална и рехабилитационна медицина II ниво на компетентност:

4. ТЕЛК с един състав в гр. Нови пазар.

- ✓ Стационарен блок с 410 легла на адрес – гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” № 63 и с 55 легла на адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев” № 22 , общо 390 легла, в т. ч. 43 интензивни.

На адрес гр. Шумен, ул. „Васил Априлов” № 63 са разположени следните отделения:

- Първо вътрешно отделение
- Второ вътрешно отделение
- Отделение по педиатрия
- Отделение по нервни болести
- Инфекциозно отделение
- Акушеро-гинекологично отделение
- Неонатологично отделение
- ОАИЛ
- Операционен блок – без легла със 7 зали.
- Хирургично отделение
- Ортопедотравматологично отделение
- Урологично отделение
- Отделение по ушно-носно-гърлени болести
- Очно отделение
- Отделение по кожни и венерически болести
- Мултипрофилно спешно отделение
- Отделение по физикална и рехабилитационна медицина

На адрес гр. Нови пазар, ул. „Христо Ботев” № 22 са разположени легла на следните отделения:

- Второ вътрешно отделение
- Отделение по нервни болести
- Отделение по физикална и рехабилитационна медицина

- ✓ Административно-стопански блок /АСБ/.

- ✓ Болнична аптека, разположена на адрес гр. Шумен, ул.Васил Априлов № 63.

2. ПРЕГЛЕД НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА, СЪСТОЯНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. ФИНАНСОВО - ИКОНОМИЧЕСКИ ОТЧЕТ И АНАЛИЗ

2.1.1. Основни финансови показатели

Показатели	2019 г.	В т.ч. хил.лв.		2018 г.	В т.ч. хил.лв.		Изм.	Изм. %
	хил.лв.	Шумен	Н. Пазар	хил.лв.	Шумен	Н.Пазар	хил.лв.	
Общо приходи	20 982	19 374	1 608	18 610	17 297	1 313	2 372	12,75
Общо разходи	21 344	20 040	1 304	19 802	18 361	1 441	1 542	7,79
Печалба (Загуба) преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA)	229	(78)	307	(639)	(516)	(123)	868	-135,84
Печалба (Загуба) преди данък върху печалбата	(362)	(666)	304	(1 192)	(1 064)	(128)	830	-69,63
Разходи за данък върху печалбата	(46)	(46)	-	(50)	(50)	-	4	-8,00
Печалба (Загуба) за периода	(316)	(620)	304	(1 142)	(1 014)	(128)	826	-72,33

Активи и пасиви	2019 год.	2018 год.	Изм. 2019/2018	Изм. 2019/2018
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	%
Нетекущи активи	8 309	8 216	93	1,13
Текущи активи	2 155	2 221	-66	-2,97
Разходи за бъдещи периоди	27	17	10	58,82
Общо активи	10 491	10 454	37	0,35
Собствен капитал	3 064	2 413	651	26,98
Провизии и сходни задължения	673	826	-153	-18,52
Задължения	6 185	6 614	-429	-6,49
Финансирания	569	601	-32	-5,32
Общо собствен капитал и пасиви	10 491	10 454	37	0,35

Общият размер на приходите на дружеството за 2019 г. е 20 982 хил.лв. и е с 2 372 хил.лв. или с 12,75 % по-висок от 2018 г. Отчетеното увеличение на приходите е на фона на намалените с над 45 % приходи от дейността на Отделението по хемодиализа поради разкриването на частна хемодиализа в града.

От общите приходи за годината, 19 374 хил.лв. са реализирани на адреса на дружеството в гр. Шумен, а 1 608 хил.лв. – в гр. Нови пазар. Приходите на лечебното заведение от дейност, осъществена в гр. Шумен, се увеличават през 2019 г. с 2 077 хил.лв. или с 12,01 % спрямо предходната година. Приходите, реализирани на адреса в гр. Нови Пазар през годината са с 295 хил.лв. или с 22,47 % повече, като основна причина за увеличението им е отчетеното финансиране от Министерство на здравеопазването на дейността на дружеството в отдалечен район в размер на 316 хил.лв.

Причините за отчетеното увеличение на приходите са увеличения брой пациенти, преминали през лечебното заведение, увеличението от 01.04.2019 г. цени на някои от клиничните пътеки съгласно анекс към НРД 2018 г., както и увеличеният размер на приходите от финансирането от Министерство на здравеопазването.

Разходите на дружеството през 2019 г. са в размер на 21 344 хил.лв. Увеличението им е с 1 542 хил.лв. или със 7,79 % спрямо 2018 г. Разходите за дейността, осъществявана на адреса на

дружеството в гр. Шумен се увеличават с 1 679 хил.лв. или с 9,14 %, а за дейността в гр. Нови пазар намаляват със 137 хил.лв. или с 9,51 %.

В резултат от цялостната си дейност лечебното заведение отчита намаление на загубата за 2019 г. до 316 хил.лв., спрямо загуба от 1 142 хил.лв. за 2018 г. и 2 063 хил.лв. за 2017 г. От дейността, реализирана в гр. Шумен, дружеството отчита загуба за годината в размер на 620 хил.лв., а от дейността в гр. Нови пазар – печалба в размер на 304 хил.лв.

2.1.2. Приходи

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв. Шумен	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от медицински услуги	17 829	16 730	1 099	16 577	15 401	1 176	1 252	7,55
- в т.ч. от РЗОК	16 628	15 580	1 048	15 610	14 497	1 113	1 018	6,52
Приходи от други услуги	368	367	1	324	322	2	44	13,58
- в т.ч. наемни	236	236	-	205	205	-	31	15,12
Приходи от продажба на материали	746	746	-	690	690	-	56	8,12
Приходи от финансираня	1 966	1 458	508	1 004	869	135	962	95,82
Други приходи	73	73	-	15	15	-	58	386,67
Общо приходи	20 982	19 374	1 608	18 610	17 297	1 313	2 372	12,75

Приходите на лечебното заведение са основно от извършена дейност по договори с РЗОК-Шумен, собствени приходи от други медицински услуги и финансираня от Министерство на здравеопазването. Увеличението на общия им размер през 2019 г. спрямо предходната година е с 2 372 хил.лв. или с 12,75 % и се дължи основно на увеличение на приходите по договори с РЗОК и на приходите от финансираня от Министерство на здравеопазването.

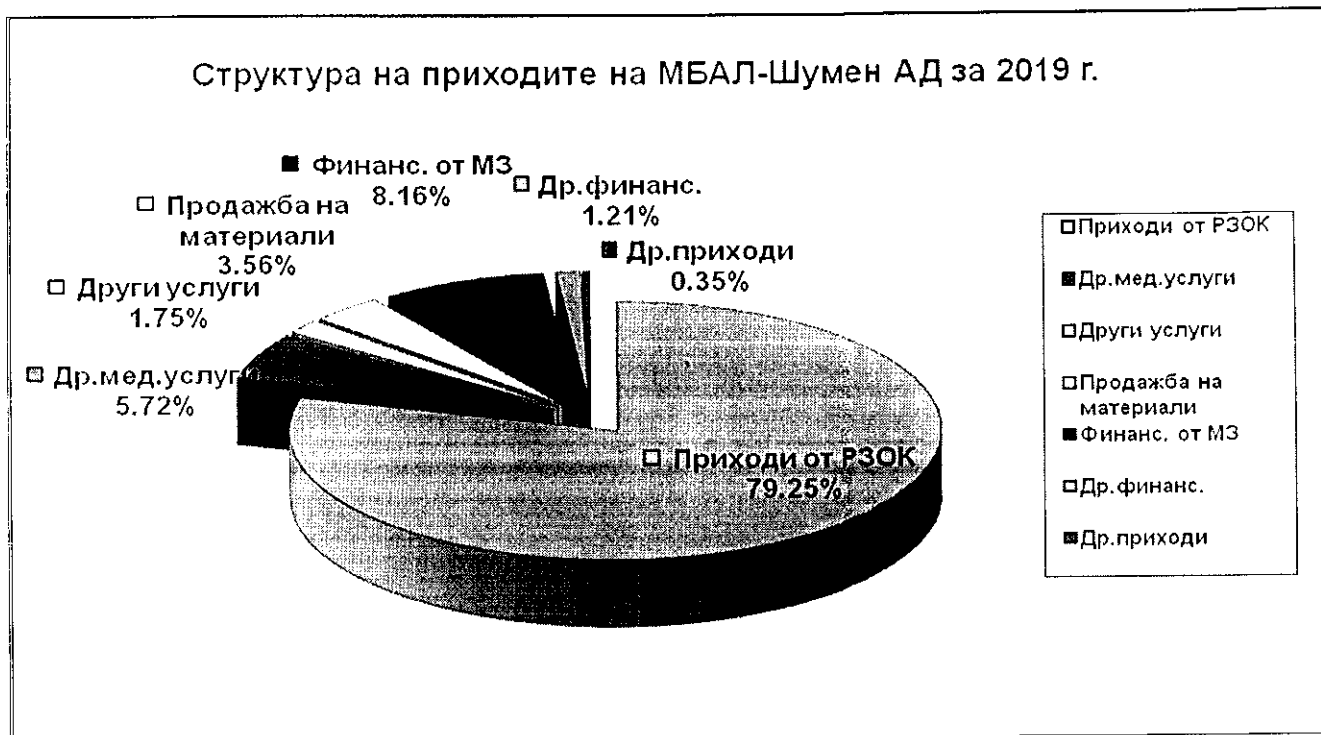
Приходите от медицински услуги се увеличават с 1 252 хил.лв. или със 7,55 %, приходите от други услуги – с 44 хил.лв. или с 13,58 %, а приходите от продажба на материали – с 56 хил.лв. или с 8,12 %. Съществено е увеличението на приходите от финансираня – с 962 хил.лв. или с 95,82 %. Увеличават се и другите приходи – с 58 хил.лв. или с 386,67 %.

Приходите от дейността на лечебното заведение, осъществявана на адреса в гр. Шумен са в размер на 19 374 хил.лв. и се увеличават общо с 2 077 хил.лв. спрямо предходната година. Увеличение се наблюдава при всички видове приходи. Най-съществено е увеличението на приходите от медицински услуги - с 1 329 хил.лв. или с 8,63 %. Приходите от други услуги се увеличават с 45 хил.лв. или с 13,98 %, приходите от продажба на материали – с 56 хил.лв. или с 8,12 %, приходите от финансираня – с 589 хил.лв. или с 67,78 %, а другите приходи – с 58 хил.лв. или с 386,67 %.

Приходите от дейността на дружеството, осъществявана на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 608 хил.лв., или със 295 хил.лв. повече от предходната година. Поради преустановяването от 01.06.2018 г. и на дейността на Детско отделение на адреса в гр. Нови пазар, се наблюдава намаление на приходите от медицински услуги – със 77 хил.лв. или с 6,55 %. През 2019 г. е сключен договор с Министерство на здравеопазването за финансиране на дейността, която лечебното заведение извършва в отдалечен район, което е основната причина за отчитане на увеличение от 373 хил.лв. на приходите от финансираня за дейността в гр. Нови пазар.

Приходите по сключените с РЗОК Шумен договори за 2019 г. са в размер на 16 628 хил.лв. и се увеличават с 1 018 хил.лв. или с 6,52 % спрямо предходната година. От тях, приходите, реализирани на адреса в гр. Шумен, са в размер на 15 580 хил.лв., което е с 1 083 хил.лв. повече

от 2018 г. Реализираните приходи от РЗОК на адреса в гр. Нови пазар са в размер на 1 048 хил.лв., или с 65 хил.лв. по-малко, основно поради посочените по-горе структурни промени.

В структурата на приходите, най-значителен е дялът на приходите по сключените договори с РЗОК-Шумен за осъществяване на болнична и извънболнична медицинска помощ, които съставляват 79,25 % от общите приходи на дружеството за 2019 г. Продължава тенденцията от предходните години на намаление на относителния им дял. През 2018 г. те са представлявали 83,88 %, през 2017 г. - 84,37 %, а през 2016 г. – 85,02 % от общите приходи на лечебното заведение.

Във връзка с увеличеното финансиране на дейностите по договор с Министерство на здравеопазването, се наблюдава увеличение на относителния дял на приходите от финансираня от МЗ. За 2019 г. те представляват 8,16 % от общите приходи на дружеството, спрямо 4,30 % от приходи за 2018 г.

2.1.2.1. Приходи от медицински услуги

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Клинични пътеки РЗОК	14 023	13 094	929	12 592	11 626	966	1 431	11,36
Амбулаторни процедури по хемодиализа РЗОК	784	784	-	1 449	1 449	-	-665	-45,89
Други амбулаторни процедури РЗОК	367	317	50	339	262	77	28	8,26
Клинични процедури за интензивно лечение РЗОК	1 223	1 223	-	1 039	1 039	-	184	17,71
Клинични процедури по хемодиализа	14	14	-	12	12	-	2	16,67
СМД РЗОК	69	-	69	70	-	70	-1	-1,43
Импланти РЗОК	148	148	-	109	109	-	39	35,78
Други приходи от мед. услуги	1 201	1 150	51	967	904	63	234	24,20
Общо приходи от медицински услуги	17 829	16 730	1 099	16 577	15 401	1 176	1 252	7,55

Най-съществено значение за увеличението на приходите от медицински услуги имат приходите от РЗОК Шумен по договора за болнична помощ по клинични пътеки – с 1 431 хил.лв. или с 11,36 %. Отчетеното увеличение се дължи от една страна на по-големия брой преминали болни, а от друга - на увеличените цени на някои от клиничните пътеки.

Увеличават се и приходите от други амбулаторни процедури по договор с РЗОК Шумен /без хемодиализа/ – с 28 хил.лв. или с 8,26 %, приходите от клинични процедури за интензивно лечение – със 184 хил.лв. или със 17,71 %, приходите от клинични процедури по хемодиализа – с 2 хил.лв. или с 16,67 % и приходите от импланти, заплащани от РЗОК – с 39 хил.лв. или с 35,78 %.

Съществено намаляват приходите по договор с РЗОК Шумен за амбулаторни процедури по хемодиализа – от 1 449 хил.лв. за предходната година на 784 хил.лв. за 2019 г., т.е. с 665 хил.лв. или с 45,89 %. Причината е в разкриването на частна структура за хемодиализа в града, която с по-добри битови условия и нова апаратура привлече част от пациентите, лекувани до момента в Отделението по хемодиализа в лечебното заведение.

Намаление, макар и незначително – с 1 хил.лв., се наблюдава и при приходите по договор с РЗОК Шумен за специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар.

Приходите по договор с РЗОК Шумен за клинични пътеки, реализирани на адреса в гр. Шумен, са в размер на 13 094 хил.лв., при 11 626 хил.лв. за предходната година. Отчетеното увеличение от 1 468 хил.лв. се дължи на увеличения брой преминали болни на адреса в гр. Шумен и на увеличените цени на някои от клиничните пътеки.

Приходите от клинични пътеки от дейността в гр. Нови пазар са в размер на 929 хил.лв. спрямо 966 хил.лв. за 2018 г. Намалението от 37 хил.лв. се дължи на намаления брой преминали болни по клинични пътеки във връзка с преустановяване на дейността на Детско отделение /от 01.06.2018 г./ на адреса в гр. Нови пазар.

Приходите от други медицински услуги нарастват с 234 хил.лв. или с 24,2 % спрямо предходната година. Увеличават се както приходите от директни плащания за медицински услуги от граждани, така и приходите от медицински услуги за юридически лица. От 01.10.2018 г. в лечебното заведение функционира Кабинет за неотложна помощ, в който се оказва медицинска помощ на здравноосигурени лица, регистрирани в пациентските листи на лични лекари, с които лечебното заведение има сключени договори. Отчетените приходи от тази дейност за 2019 г. са в размер на 122 хил.лв.

2.1.2.2. Приходи от финансираня

Отчетените приходи от финансираня за годината са в размер на 1 966 хил.лв. и бележат увеличение с 962 хил.лв. или с 95,82 %. Приходите от финансираня за текущата дейност се увеличават с 954 хил.лв. или със 103,58 %, а приходите от финансираня за дълготрайни активи - с 8 хил.лв. или с 9,64 %.

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Приходи от финансираня за текуща дейност, в т.ч.	1 875	1 367	508	921	786	135	954	103,58
МЗ	1 702	1 194	508	791	656	135	911	115,17
-по договори за медицински дейности	1 688	1 194	494	783	656	127	905	115,58
-централни доставки на медикаменти и консумативи	14	-	14	8	-	8	6	75,00
Друго правителствено финансиране	31	31	-	29	29	-	2	6,90
Други дарители	142	142	-	101	101	-	41	40,59

Приходи от финансиране за ДА, в т.ч.	91	91	-	83	83	-	8	9,64
МЗ	11	11	-	10	10	-	1	10,00
Общини	3	3	-	4	4	-	-1	-25,00
Други дарители	77	77	-	69	69	-	8	11,59
Общо приходи от финансиране	1 966	1 458	508	1 004	869	135	962	95,82

През 2019 г. лечебното заведение има сключен договор с Министерството на здравеопазването за оказване на спешна медицинска помощ на пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, които не са хоспитализирани, за лечение на болни с активна туберкулоза, в т.ч. амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза и активно лечение на пациенти с туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността на дружеството в отдалечен район за адреса на дейност в гр. Нови пазар.

Отчетените приходи по договор за медицински дейности с Министерство на здравеопазването са в размер на 1 688 хил.лв. и са с 905 хил.лв. повече спрямо предходната година.

Приходи от МЗ по договори за медицински дейности

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Оказване на спешна медицинска помощ	1 066	1 066	-	550	550	-	516	93,82
Медицинска експертиза от ТЕЛК	149	83	66	135	77	58	14	10,37
Активно лечение на пациенти с туберкулоза	107	-	107	67	-	67	40	59,70
Амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза	5	-	5	2	-	2	3	150,00
Отбранително-мобилизационна подготовка	1	1	-	1	1	-	-	-
Дейности на адрес в отдалечен район	316	-	316				316	-
Дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2020 г.	44	44	-	28	28	-	16	57,14
Общо	1 688	1 194	494	783	656	127	905	115,58

Анализът на приходите от МЗ показва съществено увеличение на приходите за оказване на спешна медицинска помощ за 2019 г. - с 516 хил.лв. или с 93,82 %. Увеличението им се дължи на промени във финансирането на тази дейност от Министерство на здравеопазването и отпуснати за целта допълнителни средства в бюджета на министерството.

Увеличение бележат и приходите от медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК. През 2019 г. тези приходи са в размер на 149 хил.лв. и се увеличават спрямо 2018 г. с 10,37 % или с 14 хил.лв. От общите приходи от ТЕЛК, 66 хил.лв. са приходи от ТЕЛК гр. Нови пазар, които се увеличават с 8 хил.лв. спрямо предходния период. Приходите от дейността на ТЕЛК гр. Шумен са в размер на 83 хил.лв. и се увеличават с 6 хил.лв. спрямо 2018 г. Дейността на ТЕЛК не е финансирана в пълен размер от Министерство на здравеопазването и лечебното заведение генерира загуба от тази дейност.

Приходите от МЗ за активно лечение на пациенти с туберкулоза се увеличават с 40 хил.лв. или с 59,70 % - от 67 хил.лв. за 2018 г. на 107 хил.лв. за 2019 г.

Приходите от МЗ за амбулаторно проследяване на болни с туберкулоза са в размер на 5 хил.лв. и отчитат увеличение от 3 хил.лв. спрямо предходната година.

През 2019 г. по договор с Министерство на здравеопазването се финансира и дейността на дружеството в отдалечен район в гр. Нови пазар. Отчетените приходи от тази дейност по договора за годината са в размер на 316 хил.лв.

Приходите по договор с Министерство на здравеопазването по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2020 г. за 2019 г. са в размер на 44 хил.лв. и са увеличени спрямо предходната година с 16 хил.лв. поради увеличения размер на финансирането по сключения с Министерство на здравеопазването договор за изпълнение на дейностите по програмата.

2.1.2.3. Приходи от други услуги, от продажба на материали и други приходи

Приходите от други услуги през 2019 г. са в размер на 368 хил.лв., в т.ч. 236 хил.лв. приходи от наеми, и се увеличават с 44 хил.лв. спрямо 2018 г. приходите от наеми през годината бележат увеличение с 31 хил.лв. спрямо предходната година.

Увеличават се и приходите от продажба на материали/медицински изделия и кръвни биопродукти/ - с 56 хил.лв. спрямо предходната година.

Другите приходи през 2019 г. са в размер на 73 хил.лв. Увеличението им е с 58 хил.лв. спрямо предходната година. От тях 49 хил.лв. са приходи от подобрение на отдаден под наем актив.

2.1.3. Разходи

Разходите за дейността на дружеството през 2019 г. са в размер на 21 344 хил.лв. спрямо 19 802 хил.лв. за предходната година. Увеличението им е с 1 542 хил.лв. или със 7,79 % и в резултат на положените усилия за оптимизирането им е по-малко от увеличението на приходите. Увеличение бележат разходите за материали, персонал, амортизации и финансовите разходи. Намаление се наблюдава при разходите за външни услуги и другите разходи.

Реализираните разходи за дейността в гр. Шумен за 2019 г. са в размер на 20 040 хил.лв. Увеличението им спрямо предходната година е с 1 679 хил.лв. или с 9,14 %. Разходите за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 1 304 хил.лв. и отчитат намаление със 137 хил.лв. спрямо предходната година.

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Разходи за материали	5 038	4 781	257	4 890	4 603	287	148	3,03
в т.ч. медикаменти и консумативи	3 483	3 375	108	3 367	3 244	123	116	3,45
Разходи за външни услуги	976	916	60	980	930	50	-4	-0,41
Разходи за персонала	13 587	12 634	953	12 148	11 058	1 090	1 439	11,85
Разходи за амортизации	582	579	3	547	542	5	35	6,40
Други разходи за дейността	1 152	1 121	31	1 231	1 222	9	-79	-6,42
Финансови разходи	9	9	-	6	6	-	3	50,00
Общо разходи	21 344	20 040	1 304	19 802	18 361	1 441	1 542	7,79

В структурата на разходите най-значим е дялът на разходите за възнаграждения и осигурителни плащания за персонала. Те представляват 63,66 % от общите разходи на дружеството за 2019 г. спрямо 61,35 % за предходната година.

Показатели	2019 год. хил.лв.	Отн. дял в %	Шумен хил.лв.	Отн. дял в %	Нови Пазар хил.лв.	Отн. дял в %	2018 год. хил.лв.	Отн. дял в %
Разходи за медикаменти и консумативи	3 483	16,32	3 375	16,84	108	8,28	3 367	17,00

Разходи за други материали	1 555	7,28	1 406	7,02	149	11,43	1 523	7,69
Разходи за външни услуги	976	4,57	916	4,57	60	4,60	980	4,95
Разходи за персонала	13 587	63,66	12 634	63,04	953	73,08	12 148	61,35
Разходи за амортизации	582	2,73	579	2,89	3	0,23	547	2,76
Други разходи	1 161	5,44	1 130	5,64	31	2,38	1 237	6,25
Общо разходи	21 344	100,00	20 040	100,00	1 304	100,00	19 802	100,00

Структура на разходите на МБАЛ-Шумен АД за 2019 г.

Разходите за медикаменти и медицински консумативи са втори по тежест с относителен дял от 16,32 % от общите разходи за 2019 г. При тях се наблюдава тенденция на намаление на тежестта им в общите разходи - от 16,84 % за 2018 г. на 16,32 % за 2019 г.

2.1.3.1. Разходи за материали

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Лекарствени продукти	2 040	1 957	83	1 896	1 805	91	144	7,59
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	1 443	1 418	25	1 471	1 439	32	-28	-1,90
Вода, горива и енергия	1 013	904	109	1 030	904	126	-17	-1,65
Храна за персонала	212	197	15	209	191	18	3	1,44
Храна пациенти	116	108	8	108	98	10	8	7,41
Канцеларски материали и компютърни консумативи	70	65	5	68	64	4	2	2,94
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	3	3	-	1	1	-	2	200,00
Стопански инвентар и компютърна техника	8	8	-	3	3	-	5	166,67
Резервни части	6	6	-	23	23	-	-17	-73,91
Други материали	127	115	12	81	75	6	46	56,79
Общо разходи за материали	5 038	4 781	257	4 890	4 603	287	148	3,03

Разходите за материали през 2019 г. общо се увеличават със 148 хил.лв. или с 3,03 %.

Наблюдава се увеличение на разходите за лекарствени продукти, храна, канцеларски материали и компютърни консумативи, постелен инвентар и облекло, за стопански инвентар и компютърна техника и за други материали.

Намаляват разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти – с 28 хил.лв. или с 1,90 %, разходите за вода, горива и енергия – със 17 хил.лв. или с 1,65 % и разходите за резервни части – също със 17 хил.лв. или със 73,91 %.

Разходите за материали за дейността в гр. Шумен са в размер на 4 781 хил.лв. и се увеличават със 178 хил.лв. или с 3,87 % спрямо 2018 г. Увеличение се наблюдава при всички видове разходи с изключение на разходите за медицински консумативи, кръв и биопродукти, които намаляват с 21 хил.лв. и на разходите за резервни части, които намаляват със 17 хил.лв. Най-съществено в абсолютна стойност е увеличението на разходите за лекарствени продукти – със 152 хил.лв. или с 8,42 %.

Разходите за материали за дейността в гр. Нови пазар са в размер на 257 хил.лв. Отчетеното намаляние от 30 хил.лв. спрямо предходната година се дължи на намаление на разходите за лекарствени продукти, медицински консумативи, вода, горива и енергия, храна за персонала и за пациентите. Увеличение се наблюдава при разходите за канцеларски материали и компютърни консумативи - с 1 хил.лв. и при разходите за други материали – с 6 хил.лв.

Разходите за вода, горива и енергия през 2019 г. са в размер на 1 013 хил.лв. и са със 17 хил.лв. по-ниски спрямо предходната година. От тях 904 хил.лв. са за дейността в гр. Шумен, а 109 хил. лв. – в гр. Нови пазар.

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Вода	261	242	19	257	233	24	4	1,56
Електроенергия	519	445	74	526	440	86	-7	-1,33
Газ	205	205	-	218	218	-	-13	-5,96
Горива и смазочни материали	28	12	16	29	13	16	-1	-3,45
Общо разходи за вода, горива и енергия	1 013	904	109	1 030	904	126	-17	-1,65

Увеличение се наблюдава единствено при разходите за вода – с 4 хил.лв. или с 1,56 %. Причината е по-високата от 01.01.2019 г. цена на водата. Реалното потребление на вода през годината е намалено с 2 588 куб.м. спрямо предходната година. Разходите за вода на адреса в гр.Шумен се увеличават с 9 хил.лв., а тези на адреса в гр. Нови пазар намаляват с 5 хил.лв.

Общите разходи за електроенергия намаляват със 7 хил.лв. спрямо 2018 г. За дейността в гр. Шумен се наблюдава увеличение с 5 хил.лв. въпреки намаленото потребление спрямо предходната година. Увеличението се дължи на увеличение на договорената цена на нетната енергия. Разходите за електроенергия за дейността в гр. Нови пазар намаляват с 12 хил.лв. поради намалено потребление.

Намалението на разходите за газ е с 13 хил.лв. или с 5,96 % и се дължи на намалената консумация през годината.

Разходите за горива и смазочни материали през годината са в размер на 28 хил.лв. и намаляват с 1 хил.лв. спрямо 2018 г. От тях 12 хил. лв. са за дейността в гр. Шумен, а 16 хил.лв. – за гр. Нови пазар.

2.1.3.2. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги през 2019 г. са в размер на 976 хил.лв., при 980 хил.лв. за 2018 г. От тях 60 хил.лв. са за дейността в гр. Нови пазар, а 916 хил.лв. - за дейността в гр.

Шумен. Общият им размер намалява незначително - с 4 хил.лв. или с 0,41 % спрямо предходната година.

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	42	39	3	73	71	2	-31	-42,47
Абонаментна поддръжка	211	188	23	173	166	7	38	21,97
Транспортни услуги	188	188	-	239	239	-	-51	-21,34
Пране на постелен инвентар и облекло	82	79	3	76	72	4	6	7,89
Наеми	6	4	2	6	4	2	-	-
Медицински услуги	56	55	1	59	56	3	-3	-5,08
Услуги по медицински контрол	12	9	3	11	8	3	1	9,09
Текущ ремонт	97	95	2	74	67	7	23	31,08
Граждански договори	58	55	3	54	49	5	4	7,41
Телекомуникационни и пощенски услуги	30	22	8	32	22	10	-2	-6,25
Охрана	49	47	2	46	44	2	3	6,52
Застрахователни услуги	25	24	1	11	10	1	14	127,27
Квалификация и преквалификация на персонала	11	10	1	14	14	-	-3	-21,43
Юридически и одиторски услуги	36	36	-	45	45	-	-9	-20,00
Други	73	65	8	67	63	4	6	8,96
Общо разходи за външни услуги	976	916	60	980	930	50	-4	-0,41

Намаление се наблюдава при разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци, за транспортни, медицински, телекомуникационни и пощенски услуги, както и при разходите за квалификация и преквалификация на персонала и за юридически и одиторски услуги. Намалението на разходите за транспортиране и обезвреждане на отпадъци се дължи на въведената в експлоатация собствена инсталация за обезвреждане на отпадъци.

Увеличават се разходите за абонаментна поддръжка, пране, услуги по медицински контрол, текущ ремонт, граждански договори, охрана, застрахователни и други услуги.

Относително постоянни остават разходите за наеми.

При съпоставяне на разходите за външни услуги за дейността в гр. Шумен, се отчита намаление от 14 хил.лв. спрямо предходната година. Намаляват разходите за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци, за транспортни и медицински услуги, за квалификация и преквалификация на персонала и за юридически и одиторски услуги. Увеличават се разходите за абонаментна поддръжка, пране, услуги по медицински контрол, текущ ремонт, граждански договори, охрана, застрахователни и други услуги. Относително постоянни остават разходите за наеми и телекомуникационни и пощенски услуги.

Разходите за външни услуги за дейността в гр. Нови пазар се увеличават с 10 хил.лв. спрямо предходната година, като най-съществено е увеличението на разходите за абонаментна поддръжка – с 16 хил.лв. или с 228,57 %.

2.1.3.3. Разходи за персонала

Разходите за персонала са най-съществените разходи за лечебното заведение. През 2019 г. размерът им е 13 587 хил.лв. и бележи увеличение с 1 439 хил.лв. или с 11,85 % спрямо 2018 г.

От общия размер на разходите за персонала, 11 175 хил.лв. са разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ. При тях се наблюдава увеличение с 1200 хил.лв. спрямо предходната година, което се дължи основно на следните фактори:

- От 01.01.2019 г. е увеличена минималната работна заплата за страната, в резултат на което са увеличени основните работни заплати на всички служители с основна заплата под 560 лв.;

- От 01.02.2019 г., във връзка с КТД в отрасъл Здравеопазване и подписването на нов КТД в дружеството, са увеличени основните работни заплати на част от персонала - основно на медицинските специалисти, чиито основни работни заплати достигат 700 лв.;

- На 18.10.2019 г. между ръководството на дружеството и синдикалните организации е подписан анекс към КТД, съгласно който основните работни заплати на медицинските специалисти са увеличени с още 50 лв. и най-ниската заплата за медицински специалист в лечебното заведение става 750,00 лв.

- Въведени са нови Вътрешни правила за работна заплата, съгласно които са начислени допълнителни възнаграждения над основното от клинични пътеки, клинични и амбулаторни процедури.

Разходите за осигурителни вноски и социални разходи са в размер на 2 412 хил.лв. Увеличението им е с 239 хил.лв. и се дължи основно на увеличения размер на възнагражденията на персонала и на увеличения размер на максималния осигурителен доход.

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Възнаграждения на персонала	10 622	9 886	736	9 485	8 648	837	1 137	11,99
Възнаграждения и обезщетения на Изпълнителния директор и на членовете на Съвета на директорите	121	121	-	89	89	-	32	35,96
Обезщетения по Кодекса на труда	56	50	6	90	73	17	-34	-37,78
Начисления за непозвапи отпуски	270	239	31	221	192	29	49	22,17
Начисления за доходи при пенсиониране	106	106	-	90	90	-	16	17,78
Общо разходи за възнаграждения и обезщетения по КТ	11 175	10 402	773	9 975	9 092	883	1 200	12,03
Социални осигуровки	2 057	1905	152	1 834	1 660	174	223	12,16
Обезщетения по КСО	31	29	2	29	27	2	2	6,90
Начисления за осигурителни вноски върху непозвапи отпуски	52	46	6	42	36	6	10	23,81
Социални разходи	272	252	20	268	243	25	4	1,49
Общо разходи за осигурителни вноски и социални разходи	2 412	2 232	180	2 173	1 966	207	239	11,00
Общо разходи за персонала	13 587	12 634	953	12 148	11 058	1 090	1 439	11,85

Разходите за персонала в гр. Шумен са в размер на 12 634 хил.лв. и се увеличават с 1 576 хил.лв. Увеличението се дължи на увеличение на разходите за възнаграждения и обезщетения по Кодекса на труда с 1 310 хил.лв. и на увеличение на разходите за осигурителни вноски и социални разходи с 266 хил.лв.

В резултат на реализираните структурни промени, разходите за персонала в гр. Нови пазар през годината намаляват със 137 хил.лв. спрямо 2018 г. Намалението на разходите за възнаграждения и обезщетения е със 110 хил.лв., а на разходите за осигурителни вноски и социални разходи – с 27 хил.лв.

Влияние върху високите нива на разходите за персонала на лечебното заведение в голяма степен оказват следните фактори, възможностите за въздействие върху които са силно ограничени:

- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата за страната, което създава силен натиск за увеличение на основните работни заплати на целия персонал на лечебното заведение.

- Непрекъснатото увеличение на договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване основни работни заплати по категории персонал в лечебните заведения с над 50 % държавно участие;

- Отражение върху високите нива на разходите за персонала дават и начислените разходи за доходи на персонала при пенсиониране съгласно НСС 19 Доходи на персонала. Това са разходи за бъдещи доходи при пенсиониране на персонала, които се начисляват на база актуерна оценка. Размерът им за 2019 г. е 106 хил.лв., при 90 хил.лв. за 2018 г., като основна причина за високият им размер е застаряващата структура на персонала.

- Увеличение на разходите за специалисти.

Положителна тенденция е намалението на относителния дял на разходите за персонала от приходите на дружеството - за 2019 г. те представляват 64,76 % от приходите, при 65,28 % от приходите за предходната година. Въпреки това, относителният им дял от приходите е над заложените 60 % в единните правила за работната заплата в лечебните заведения за болнична помощ /насоки/, разработени от Министерство на здравеопазването.

2.1.3.4. Средна месечна работна заплата

Средната месечна брутна работна заплата в лечебното заведение непрекъснато нараства. През 2015 г. тя е в размер на 980 лв., а през 2019 г. достига 1 264 лв.

Увеличението през 2019 г. спрямо 2018 г. е със 157 лв. или с 14,18 %.

Средна брутна работна заплата по категории персонал	2019 год. лв.	В т.ч. в лв.		2018 год. лв.	В т.ч. в лв.		Изм. 2019/2018 лв.	Изм. 2019/2018 %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Лекар без специалност	1 335	1 335	-	1 101	1 096	1 365	234	21,25
Лекар с една специалност	2 273	2 340	1 704	1 966	2 003	1 669	307	15,62
Лекар с 2 и повече специалности	2 663	2 738	1 986	2 585	2 605	2 379	78	3,02
Висш немедицински персонал	1 463	1 503	1 122	1 338	1 346	1 220	125	9,34
Медицински специалист	1 135	1 149	979	984	996	870	151	15,35
Санитар	788	791	744	714	717	683	74	10,36
Друг персонал	831	841	733	736	739	715	95	12,91
Общо за МБАЛ-Шумен АД	1 264	1 280	1 083	1 107	1 121	983	157	14,18

Увеличение бележат средните брутни работни заплати на всички категории.

Най-голямо в абсолютна стойност е увеличението на средната брутна заплата на лекарите с една специалност – с 307 лв. или с 15,62 %, следвани от лекарите без специалност, увеличението на средната брутна заплата на които е с 234 лв. или с 21,25 %.

Увеличението на заплатите на лекарите с две и повече специалности е със 78 лв. или с 3,02 %, а на висшия немедицински персонал – със 125 лв. или с 9,34 %.

Средната брутна работна заплата на медицинските специалисти през 2019 г. е в размер на 1 135 лв. и се увеличава със 151 лв. или с 15,35 % спрямо 2018 г. Увеличението на средната брутна работна заплата на санитарите – със 74 лв. или с 10,36 % и на другия персонал – с 95 лв. или с 12,91 % - се дължи на увеличените основни работни заплати на част от персонала, във връзка с увеличената от 01.01.2019 г. минимална работна заплата за страната.

Съпоставителният анализ на заплатите на персонала в гр. Шумен и в гр. Нови пазар показва по-ниски нива на средните брутни заплати на персонала в гр. Нови пазар за всички

категории персонал. Средната брутна работна заплата на персонала, работещ на адреса в гр. Нови пазар, е със 197 лв. по-ниска от тази на персонала в гр. Шумен.

Трудовите възнаграждения в лечебното заведение са начислявани и изплащани регулярно в пълен размер, съгласно подписания Колективен трудов договор и Вътрешните правила за работна заплата.

2.1.3.5. Други разходи за дейността

Показатели	2019 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		2018 г. хил.лв.	В т.ч. хил.лв.		Изм. хил. лв.	Изм. %
		Шумен	Н. Пазар		Шумен	Н. Пазар		
Отчетна стойност на продадени материали	746	746	-	690	690	-	56	8,12
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	111	110	1	114	112	2	-3	-2,63
Командировки	6	6	-	6	6	-	-	-
Обезпечка на вземания	42	42	-	210	210	-	-168	-80,00
Брак на МЗ и ДА	14	14	-	5	5	-	9	180,00
Санкции и неоснователно получени суми РЗОК-Шумен и МЗ	137	107	30	123	116	7	14	11,38
Санкции РИОСВ	-	-	-	1	1	-	-1	-100,00
Закуски кръводарители	24	24	-	22	22	-	2	9,09
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	52	52	-	18	18	-	34	188,89
Провизии за съдебни дела	(60)	(60)	-	(56)	(56)	-	-4	7,14
Лихви и неустойки по договори	69	69	-	84	84	-	-15	-17,86
Други	11	11	-	14	14	-	-3	-21,43
Общо други разходи за дейността	1 152	1 121	31	1 231	1 222	9	-79	-6,42

Другите разходи за дейността намаляват със 79 хил.лв. или с 6,42 % спрямо 2018 г. – от 1 231 хил.лв. до 1 152 хил.лв.

Увеличение с 56 хил.лв. спрямо 2018 г. бележи отчетната стойност на продадените материали /медицински изделия и биопродукти/.

Във връзка с приключили пред 2019 г. дела с РЗОК Шумен, с 14 хил.лв. се увеличават разходите за санкции и неоснователно получени суми от РЗОК-Шумен.

Увеличават се и разходите за брак на материални запаси и дълготрайни активи – с 9 хил.лв. и за закуски за кръводарителите – с 2 хил.лв. Разходите за съдебни обезщетения, лихви и разноски по съдебни дела се увеличават с 34 хил.лв.

Намаляват разходите за лихви и неустойки по договори - с 15 хил.лв. или със 17,86 %. Лечебното заведение продължава да изпитва затруднения да покрива текущите си плащания към доставчици съгласно сключените договори и действащото законодателство.

Намаление се наблюдава и при разходите за данъци и такси по ЗМДТ – с 3 хил.лв., за провизии за съдебни дела – с 4 хил.лв. и другите разходи – с 3 хил.лв.

2.1.4. Активи

	31.12.19 год. хил.лв.	31.12.18 год. хил.лв.	Изм. 2019/2018 хил.лв.	Изм. 2019/2018 %
--	--------------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------

Нетекущи активи				
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	8 287	8 189	98	1,20
Нематериални активи	17	22	-5	-22,73
Инвестиции в дъщерни дружества	5	5	-	-
Общо нетекущи активи	8 309	8 216	93	1,13
Текущи активи				
Материални запаси	422	319	103	32,29
Вземания от клиенти и доставчици	1 025	1 327	-302	-22,76
- в т.ч. от РЗОК	944	1 258	-314	-24,96
Вземания от предприятия от група	32	28	4	14,29
- в т.ч. от МЗ	5	3	2	66,67
Парични средства и еквиваленти	676	547	129	23,58
Общо текущи активи	2 155	2 221	-66	-2,97
Разходи за бъдещи периоди	27	17	10	58,82
Общо активи	10 491	10 454	37	0,35

През 2019 г. общите активи на дружеството се увеличават с 37 хил.лв. Увеличението е резултат на увеличението на нетекущите активи с 93 хил.лв. и на разходите за бъдещи периоди с 10 хил.лв. и на намаление на текущите активи с 66 хил.лв. спрямо 2018 г.

Увеличава се балансовата стойност на нетекущите материални активи, на материалните запаси, на вземанията от предприятия от група и на паричните средства. Намалява балансовата стойност на нетекущите нематериални активи и на вземанията от клиенти и доставчици. Поради авансово плащане на част от дейността на лечебното заведение за м. декември 2019 г., с 314 хил.лв. намаляват вземанията от РЗОК Шумен.

Придобитите през годината дълготрайни активи са на обща стойност 716 хил.лв., най-голямата част от които са финансирани със средства от Министерство на здравеопазването.

Придобити активи по източници на финансиране	2019 год. хил.лв.	2018 год. хил.лв.
Собствени средства	171	124
Субсидии от Министерство на здравеопазването	269	362
Министерство на здравеопазването	20	-
Субсидии от Община Шумен	150	77
Субсидия от Община Смядово	6	2
Субсидия от Община Хитрино	3	-
Други дарители	97	63
Общо придобити активи	716	628

През годината със собствени средства на лечебното заведение са извършени основни ремонти и са доставени следните дълготрайни материални и нематериални активи на обща стойност 171 хил. лв.:

- Право на пристрояване на сграда Пералня – Кардиологична болница на стойност 36 хил.лв.;
- Парен стерилизатор на стойност 71 хил.лв., закупен частично със собствени средства в размер на 21 хил.лв.;
- Автоматична омекотителна станция Duplex на стойност 4 хил.лв.;

- Водоочистваща система Aqua B Plus 1000 за отделение Хемодиализа на стойност 6 хил.лв;
- Анестезиологичен апарат Prima 320, окомплектован с изпарител за севофлуран за ОПР - хирургия на стойност 34 хил.лв;
- Телескоп автоклавируем за ОПР - урология на стойност 5 хил.лв;
- Пинсета биполярна за ОПР - урология на стойност 1 хил.лв;
- Биопсичен водар за конвекс трансдюсери за ОПР - урология, на стойност 2 хил.лв;
- Конвексен трансдюсер за Първо вътрешно отделение на стойност 2 хил.лв;
- Респиратор за ОАИЛ на стойност 36 хил.лв;
- 11 бр. външни ролетни щори за ОАИЛ на стойност 8 хил.лв;
- 2 бр. Климатизи за отделение Уши, нос и гърло на стойност 2 хил.лв;
- Климатична система за Акушеро-гинекологично отделение на стойност 2 хил.лв;
- Шкаф с надстройка за Хирургично отделение на стойност 1 хил.лв;
- Климатична система за Микробиологична лаборатория на стойност 1 хил.лв;
- Климатик за Акушеро-гинекологично отделение на стойност 1 хил.лв;
- Климатик за Отделение по образна диагностика на стойност 2 хил.лв;
- Лабораторен хладилник за отделение ОТХ на стойност 3 хил.лв;
- Врата алуминиева портална за Хирургично отделение на стойност 2 хил.лв;
- 2 бр. Климатизи за Клинична лаборатория на стойност 1 хил.лв;
- Сървър HP за Информационно обслужване на стойност 1 хил.лв;

С предоставени средства от Министерство на здравеопазването, през 2019 г. лечебното заведение е извършило основни ремонти и е закупило следните активи на обща стойност 269 хил.лв:

- СМР на покрив на сграда Съдебна медицина на стойност 9 хил.лв;
- Хладилна камера за отделение Съдебна медицина на стойност 16 хил.лв;
- Лабораторен светлинен микроскоп Leica за отделение Съдебна медицина на стойност 10 хил.лв;
- 8 броя апарати за Хемодиализа 4008 S Classix на стойност 176 хил.лв;
- Лампа лупа Magnifying за отделение Съдебна медицина на стойност 1 хил.лв;
- Водоочистваща система Aqua B Plus 1000 за отделение Хемодиализа на стойност 54 хил.лв;
- Трион аутопсичен електрически HB 740 за отделение Съдебна медицина на стойност 3 хил.лв.

С предоставени средства за капиталови разходи от Община Шумен, лечебното заведение е закупило:

- Парен стерилизатор на стойност 71 хил.лв., закупен частично със средства от Община Шумен в размер на 50 хил.лв;
- Видеосистема за ендоскопски изследвания и лечение в гастроентерологията за хирургично отделение, на стойност 100 хил. лв;

С предоставени средства за капиталови разходи от Община Хитрино, лечебното заведение е закупило еднокухиен кардиостимулатор Osypka за Второ вътрешно отделение на стойност 3 хил. лв.

По Договор за безвъзмездно прехвърляне на материални активи по програма „Подобряване на устойчивостта на националната програма по туберкулоза” от Министерство на здравеопазването през 2019 г. на лечебното заведение са прехвърлени следните активи на обща стойност 20 хил. лв.:

- Кабина за вземане на храчки за Второ вътрешно отделение на стойност 1 хил.лв;

- Лабораторен шейкър Вортекс тип 1 за Микробиологична лаборатория на стойност 1 хил.лв;
- Лег автомобил Хюндай на стойност 7 хил.лв;
- Принтер Самсунг за Микробиологична лаборатория на стойност 1 хил.лв;
- Принтер Самсунг за Първо вътрешно отделение, на стойност 1 хил.лв;
- Хладилна центрофуга за Микробиологична лаборатория, на стойност 9 хил.лв;

От Община Смядово по договор за дарение са получени 3 бр. фетални монитори за Акушеро-гинекологично отделение на обща стойност 6 хил.лв.

Придобитите дълготрайни активи от други дарители през годината са на стойност 97 хил. лв:

- Подобрения на сграда Пералня – Кардиологична болница на стойност 49 хил.лв;
- 12 канален ЕКГ за Неонатологично отделение на стойност 2 хил.лв.;
- Инкубатор за Неонатологично отделение на стойност 11 хил.лв.;
- Пациентска прикреватна мониторингова система за Неонатологично отделение на стойност 3 хил.лв.;
- Пациентен монитор за Неонатологично отделение на стойност 3 хил.лв.;
- Клиничен аудиометър Piano за отделение Уши, нос и гърло на стойност 16 хил.лв.;
- 2 бр. активни колони FBT Jolly 5A за отделение Уши, нос и гърло на стойност 1 хил.лв.;
- Кутия с играчка за визуална стимулация за отделение Уши, нос и гърло на стойност 1 хил.лв.;
- 5 бр. климатици за Ортопедотравматологично отделение на стойност 4 хил.лв.;
- Апарат Samsung Galaxy за Ръководство на стойност 2 хил.лв.;
- 2 бр. Климатични системи за Ортопедотравматологично отделение на стойност 2 хил.лв.;
- Настолна компютърна конфигурация за отделение Уши, нос и гърло на стойност 3 хил.лв.

Вземанията от клиенти и доставчици към 31.12.2019 г. са в размер на 1 025 хил.лв., като основната част от тях са вземания от РЗОК-Шумен за извършена от лечебното заведение медицинска дейност. Брутният размер на незаплатената към 31.12.2019 г. от РЗОК Шумен дейност е 1 137 хил.лв., но вземания от надlimitна дейност за 2016 г., 2018 г. и 2019 г. в размер на 193 хил.лв. са обезценени, в резултат на което нетният размер на вземанията от РЗОК Шумен, отразен в баланса на дружеството към 31.12.2019 г., е 944 хил.лв.

Вземанията на дружеството от Министерство на здравеопазването по договор за медицинска дейност към 31.12.2019 г. са в размер на 5 хил.лв.

Увеличението на паричните средства на дружеството към 31.12.2019 г. спрямо 31.12.2018 г. е със 129 хил.лв. и се дължи на преведени в края на годината суми за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването.

2.1.5. Собствен капитал и пасиви

	31.12.19 год. хил.лв.	31.12.18 год. хил.лв.	Изм. 2019/2018 хил.лв.	Изм. 2019/2018 %
Собствен капитал				
Основен акционерен капитал	7 978	6 907	1 071	15,51
Резерви	958	958	-	-
Неразпределена печалба (загуба)	(5 872)	(5 452)	-420	7,70
Общо собствен капитал	3 064	2 413	651	26,98
Провизии и сходни задължения				
Задължения към персонала при пенсиониране	437	484	-47	-9,71

Пасиви по отсрочени данъци	236	282	-46	-16,31
Провизии за съдебни дела	-	60	-60	-100,00
Общо провизии и сходни задължения	673	826	-153	-18,52
Задължения				
Получени аванси	-	3	-3	-100,00
Задължения към доставчици	2 837	2 889	-52	-1,80
- в т.ч. просрочени	1 756	1 823	-67	-3,68
Задължения към предприятия от група /свързани лица/, които ще се трансформират в записан капитал	1 436	1 922	-486	-25,29
Текущи задължения към предприятия от група	-	1	-1	-100,00
Задължения към персонала и за социално осигуряване	1 561	1 421	140	9,85
Задължения за данъци	173	183	-10	-5,46
- в т.ч. просрочени	-	54	-54	-100,00
Други задължения	178	195	-17	-8,72
Общо задължения	6 185	6 614	-429	-6,49
Финансирания	569	601	-32	-5,32
Общо собствен капитал и пасиви	10 491	10 454	37	0,35

Към 31.12.2019 г. собственият капитал на дружеството е в размер на 3 064 хил.лв. и е по-малък от записания основен капитал /7 978 хил.лв./. През 2019 г. собственият капитал на дружеството се увеличава с 651 хил.лв. спрямо 31.12.2018 г. Увеличението се дължи на увеличение на записания акционерен капитал с 1 071 хил.лв. и на увеличение на непокрытата загуба през 2019 г. с 420 хил.лв.

На 23.05.2019 г. в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ е вписано увеличение на капитала на МБАЛ-Шумен АД от 6 907 000 (шест милиона, деветстотин и седем хиляди) лв. на 7 488 090 (седем милиона, четиристотин осемдесет и осем хиляди и деветдесет) лв. чрез записване на нови 58 109 (петдесет и осем хиляди, сто и девет) броя акции на Община Шумен с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е съгласно Решение № 680 от 22.02.2018 г. на Общински съвет Шумен на основание чл. 100, ал. 8 от Закона за лечебните заведения. Представлява предоставени от Община Шумен средства за капиталови разходи от 2010 г. до 2017 г. Средства в размер на 126 хил.лв., предоставени през 2010 г. и 2012 г. са отчетени от дружеството като финансирания (съгласно действащите към дата на получаване на средствата Закон за лечебните заведения и Закон за държавния бюджет на Р България). В резултат до 01.01.2019 г. са отчетени приходи от финансирания в размер на 104 хил.лв., с които към 23.05.2019 г. се коригира сумата на загубата от минали години.

Общото събрание на акционерите от 13.06.2019 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 7 488 090 (седем милиона, четиристотин осемдесет и осем хиляди и деветдесет) лв. на 7 977 970 (седем милиона, деветстотин седемдесет и седем хиляди, деветстотин и седемдесет) лв. чрез записване на нови 48 988 (четиридесет и осем хиляди, деветстотин осемдесет и осем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения с размера на предоставените през 2016 г. от държавния бюджет и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 489 880 лв. и е вписано в Търговския регистър на 09.07.2019 г.

Провизиите и сходни задължения, включващи задължения към персонала при пенсиониране, пасиви по отсрочени данъци и провизии за съдебни дела, към 31.12.2019 г. са в размер на 673 хил.лв. и намаляват със 153 хил.лв. спрямо 31.12.2018 г.

Задълженията към персонала при пенсиониране намаляват с 47 хил.лв., поради изплатени през периода обезщетения за пенсиониране. Стойността на задължението към персонала е изчислена на база актюерска оценка и представлява настоящата стойност на очакваните разходи за изплащане на дължимите еднократни обезщетения при пенсиониране на служителите на МБАЛ - Шумен АД за правата, придобити към момента на извършване на оценката, т.е. за прослужените години трудов стаж, намалена със стойността на непризнатите актюерски загуби.

Провизиите за съдебни дела намаляват с 60 хил.лв. поради влезли в сила съдебни решения и отчитане на задълженията по тях като текущи задължения към РЗОК-Шумен за санкции и неоснователно получени суми.

Общият размер на задълженията на лечебното заведение към 31.12.2019 г. е 6 185 хил.лв. Спрямо края на предходната година задълженията намаляват с 429 хил.лв.

При анализа на задълженията следва да се отчетат начислените задължения към свързани лица (Министерство на здравеопазването, общини акционери), които след усвояване и вписване в търговския регистър съгласно чл. 100 от ЗЛЗ, ще се трансформират в записан капитал. Към 31.12.2019 г. техният размер е 1 436 хил.лв., спрямо 1 922 хил.лв. към края на предходната година и включва:

- Предоставени от Министерство на здравеопазването през 2014 г. и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 605 хил.лв., за които има решение на общото събрание на акционерите за увеличаване на записания капитал и с които съгласно ЗЛЗ следва да бъде увеличен записания капитал на дружеството;
- Предоставени от Министерство на здравеопазването през 2018 г. и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 270 хил.лв., 230 хил.лв. от които за апаратура за хемодиализа и 40 хил.лв. за СМР, апаратура и оборудване на Съдебна медицина;
- Предоставени от Министерство на здравеопазването през 2019 г. средства за капиталови разходи в размер на 352 хил.лв., от които 130 хил.лв. за закупуване на С-рамо, 35 хил.лв. за закупуване на ехограф и 187 хил.лв. за подмяна на 2 броя асансьори за носилки. Към 31.12.2019 г. тези средства не са усвоени от лечебното заведение.
- Предоставени от Община Шумен през 2018 г. средства в размер на 100 хил.лв., от които 50 хил.лв. за капиталови разходи и 50 хил.лв. за текущи разходи;
- Предоставени от Община Шумен през 2019 г. средства за капиталови разходи в размер на 100 хил.лв.;
- Предоставени от Община Смядово през 2016 г. средства за капиталови разходи в размер на 2 хил.лв.
- Предоставени от Община Венец през 2019 г. средства за капиталови разходи в размер на 2 хил.лв.;
- Предоставени от Община Каолиново през 2019 г. средства за капиталови разходи в размер на 2 хил.лв.
- Предоставени от Община Хитрино през 2019 г. средства за капиталови разходи в размер на 3 хил.лв.

Ако се елиминира влиянието на получените средства, които ще се трансформират в капитал, задълженията на дружеството към 31.12.2019 г. са в размер на 4 749 хил.лв. спрямо 4 692 хил.лв. към 31.12.2018 г., т.е. увеличението им е с 57 хил.лв. и се дължи основно на увеличение на задълженията към персонала и за социално осигуряване, във връзка с по-високите нива на работните заплати в лечебното заведение.

Задълженията към доставчици към 31.12.2019 г. са в размер на 2 837 хил.лв. и намаляват с 52 хил.лв. спрямо предходната година. От тях 1 756 хил.лв. са просрочени задължения, които, в резултат на положените усилия за заплащане, намаляват с 67 хил.лв.

Задълженията към персонала към 31.12.2019 г. са в размер на 1 561 хил.лв. От тях 1 194 хил.лв. са текущи задължения за заплати и осигурителни вноски за м. декември 2019 г., а 367 хил.лв. са начисления за неползвани платени годишни отпуски и осигурителни вноски върху тях.

Увеличението на текущите задължения към персонала спрямо предходната година е с 80 хил.лв. и се дължи на увеличените размери на възнагражденията.

Задължения към персонала и за социално осигуряване	31.12.19 год. хил.лв.	31.12.18 год. хил.лв.	Изм. 2019/2018 хил.лв.	Изм. 2019/2018 %
Задължения за текущи възнаграждения	874	827	47	5,68
Задължения към социалното осигуряване	320	287	33	11,50
Начисления за непозван платен годишен отпуск	367	307	60	19,54
Общо задължения към персонала и за социално осигуряване	1 561	1 421	140	9,85

Задълженията за данъци към 31.12.2019 г. са в размер на 173 хил.лв. и включват текущи задължения за ДДС, данъци върху доходите на физическите лица и данъци върху разходите по ЗКПО.

На 13.01.2017 г. дружеството е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв. Кредитът е отпуснат с цел оборотни средства и е обезпечен със залог върху настоящи и бъдещи вземания, произтичащи от договор за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, сключен с НЗОК. През 2018 г. и през 2019 г. дружеството е ползвало суми по кредита, които е възстановявало текущо. Крайният срок на договора е 05.12.2019 г. и към тази дата дружеството е издължило кредита.

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството е сключило нов договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен. Крайният срок на договора за банков кредит е 05.12.2022 г., която дата е крайният срок за издължаване на кредита. Кредитът – тип овърдрафт е за оборотни средства.

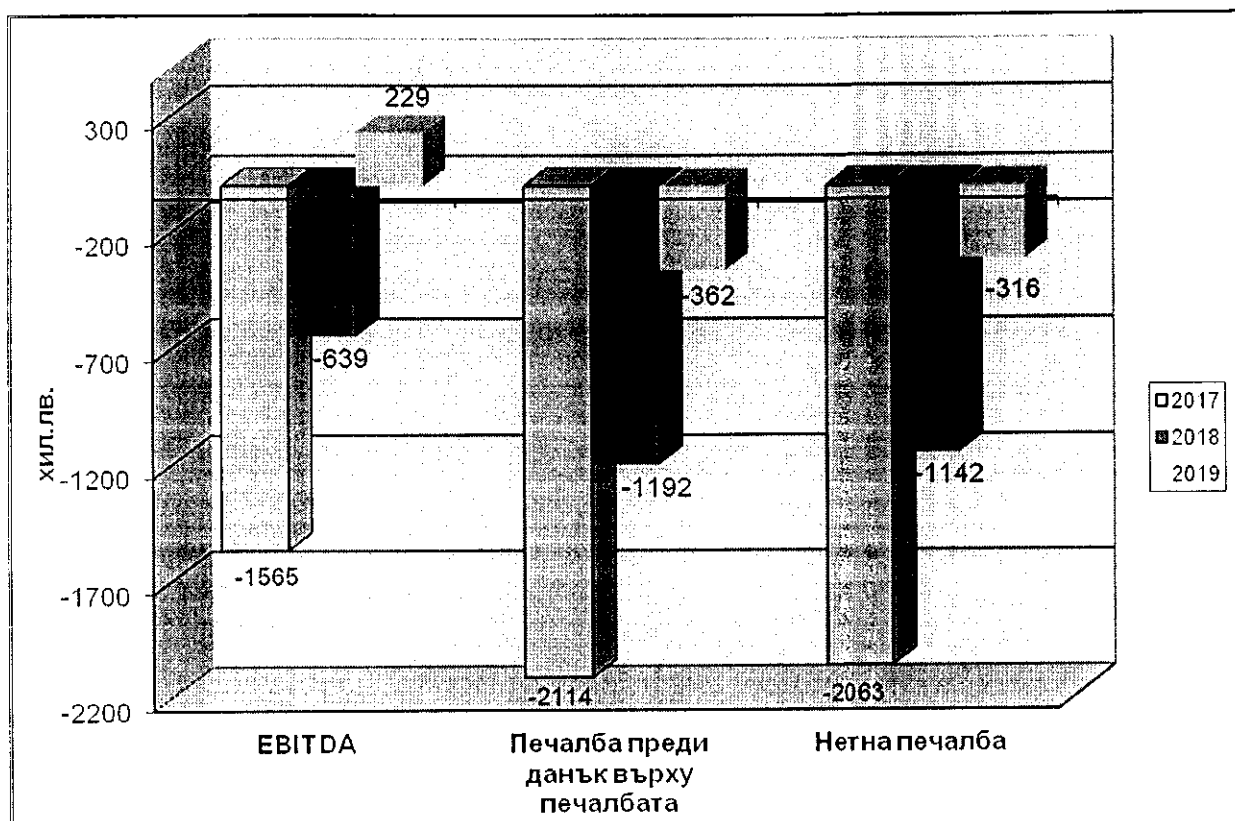
Към 31.12.2019 г., както и към 31.12.2018 г., лечебното заведение няма непогасени суми по договорите за кредит.

2.1.6. Парични потоци

Показатели	31.12.2019 год.	31.12.2018 год.
Нетни парични потоци от оперативна дейност	217	(164)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(543)	(237)
Нетни парични потоци от финансова дейност	455	363
Нетно увеличение на паричните средства	129	(38)
Парични средства на 1 януари	547	585
Парични средства на 31 декември	676	547

Нетните парични потоци за 2019 г., генерирани от оперативна дейност на дружеството са в размер на 217 хил.лв., от инвестиционна дейност (543) хил.лв. и от финансова дейност 455 хил.лв. В резултат на тези дейности паричните средства и еквиваленти се увеличават нетно със 129 хил.лв. и към края на 2019 г. са в размер на 676 хил.лв., спрямо 547 хил.лв. към 31.12.2018 г.

2.1.7. Финансов резултат от дейността

През 2019 г., за пръв път след 2014 г., дружеството отчита печалба преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA) в размер на 229 хил.лв., при загуба в размер на 639 хил.лв. за 2018 г. и 1 565 хил.лв. за 2017 г.

Загубата преди данък върху печалбата през 2019 г. е в размер на 362 хил.лв., спрямо загуба в размер на 1 192 хил.лв. за 2018 г. и 2 114 хил.лв. за 2017 г.

Нетната загуба за 2019 г. е в размер на 316 хил.лв. при 1 142 хил.лв. за 2018 г. и 2 063 хил.лв. за 2017 г.

Основните причини за отчетените резултати са свързани със следните фактори, възможностите за въздействие върху които са силно ограничени:

- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;
- Недофинансиране на голяма част от медицинските дейности. Цените на някои от клиничните пътеки не са променяни повече от десет години, а минималната работна заплата за страната непрекъснато нараства. Всяка година се увеличават и договорените с колективния трудов договор в отрасъл Здравеопазване начални работни заплати по категории персонал. Това води до значително увеличение на разходите за персонала, което не е отразено адекватно в стойностите, които НЗОК заплаща за извършените от лечебното заведение медицински дейности;
- Лимитиране на дейностите по договорите с РЗОК, което води до увеличаване на броя на случаите на проведено лечение, за които лечебното заведение не получава заплащане (надлимитна дейност);
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и дейността на двата състава на ТЕЛК;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Липса в структурата на лечебното заведение на традиционно печеливши дейности, като инвазивна кардиология, кардиохирургия, онкология;

- Увеличаване на броя на неосигурените пациенти, постъпващи в лечебното заведение по спешност;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Липса на кадри в системата и текучество на персонала поради неравномерно финансиране на медицинските дейности, което води от една страна до увеличаване на необходимия финансов ресурс за привличането на необходимите специалисти, а от друга до нарушаване на професионалната приемственост;
- Недостиг на лекари-специалисти в редица специалности – ендокринология, съдова хирургия, инвазивна кардиология, гастроентерология, нефрология, образна диагностика и други, което е причина за невъзможността да бъде сключен договор с РЗОК за редица клинични пътеки. От друга страна, недостигът води до натоварване на широкоспектърните специалисти с допълнителни и неспецифични ангажименти, както и до повишаване на неудовлетвореността, претоварване и намаляване на работоспособността на наличните;
- Неудовлетвореност на персонала от нивата на възнаграждения, които при спазване на финансовата дисциплина няма как с наличните възможности да бъдат увеличени;
- Конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения. Повечето лечебни заведения на територията на областта нямат спешност, имат по-добро финансиране и по-високи възнаграждения, което води до изтичане на кадри от МБАЛ-Шумен АД към тях. Предизвикателство е реализирането на мерки за привличане и насочване на пациенти с очни, ортопедични, гинекологични и онкологични заболявания към МБАЛ-Шумен АД, а не към конкурентни заведения извън Шумен. Сериозен проблем в тази връзка е наличието на още две големи лечебни заведения в един двор – КОЦ-Шумен ЕООД и СБАЛК Мадара АД, предимно с планов специализиран прием, което ограничава дейността на МБАЛ-Шумен АД и увеличава спешния и непривлекателен дял пациенти. От 2019 г. в гр. Шумен осъществява дейност и частен хемодиализен център.
- Възрастовата структура на персонала, голяма част от който предстои да навърши пенсионна възраст в рамките до 5 години;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Покачване на цените на основните материали и суровини;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Наред с лечебните си функции, болниците са натоварени да изпълняват и редица социални и поддържащи функции, за които са необходими значителни финансови средства, а финансирането е минимално или липсва.
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания.
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;

Ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще. Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване

качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

2.1.8. Финансови показатели

По-важните показатели, характеризиращи финансово-икономическото състояние на дружеството през 2019 г. показват подобряване на финансово състояние, в което се намира лечебното заведение, спрямо предходните години.

Финансовият резултат за 2019 г. е загуба и коефициентите на рентабилност на приходите от продажби, на собствения капитал, на пасивите и на капитализация на активите са отрицателни величини.

Показател	2019 год.	2018 год.
Показатели за рентабилност		
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	-0,0167	-0,0649
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	-0,1031	-0,4733
Коефициент на рентабилност на пасивите	-0,0461	-0,1535
Коефициент на рентабилност на активите	-0,0302	-0,1094
Показатели за ефективност		
Коефициент на ефективност на разходите	0,9830	0,9398
Коефициент на ефективност на приходите	1,0173	1,0641
Показатели за ликвидност		
Коефициент на обща ликвидност	0,3484	0,3358
Коефициент на бърза ликвидност	0,2802	0,2876
Коефициент на незабавна ликвидност	0,1093	0,0827
Коефициент на абсолютна ликвидност	0,1093	0,0827
Показатели за финансова автономност		
Коефициент на финансова автономност	0,4468	0,3243
Коефициент на краткосрочна задлъжнялост	2,2383	3,0833
Показатели за обръщаемост на материалните запаси		
Времетраене на един оборот в дни	7,04	7,01
Брой на оборотите	51,13	51,36
Коефициент на заетост на материалните запаси	0,0196	0,0195
Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията		
Период на събиране на вземанията	22,92	28,58
Период на погасяване на задълженията	139,43	142,91

Показатели за рентабилност

Рентабилността (доходността) е един от най-важните параметри, който характеризира финансовото състояние на търговските дружества. Отразява потенциала на предприятието да генерира и реализира доходи. Показателите за рентабилност са известни и като показатели за ефективност, за доходност или за възвращаемост на капитала. Тези показатели могат да се характеризират като количествени характеристики за възвращаемостта на капитала.

Рентабилността се изчислява чрез система от показатели изразяващи съотношения между реализирани доходи и направени разходи или използвани активи. Изследването на доходността най-важният елемент във финансовата диагностика.

Най-добрият начин за установяване възможностите на фирмите да генерират доходи е анализът на съотношението между нетната печалба и сумата от общите активи. От равнището и динамиката на този показател се правят изводи за рационалното използване на разполагаемите ресурси.

Икономическата интерпретация на рентабилността на активите се състои в съпоставката на чистия финансов резултат (нетна печалба след облагане) с ресурсите (разполагаемите активи) които фирмата е използвала за реализацията на тази печалба.

- *Коефициентът на рентабилност на приходите от продажби* се изчислява като съотношение между финансовия резултат и нетния размер на приходите от продажби. Изразява възвращаемостта на единица приход, реализиран от дружеството при формиране на финансовия резултат. За 2019 г. стойността на показателя е -0,0167, при -0,0649 за 2018 г. и показва, че процентът на нетната загуба от дейността на дружеството е 1,67 %. Спрямо предходната година равнището на рентабилността на приходите се увеличава с 0,048 пункта. Върху тази тенденция влияние оказва по-малкия размер на реализираната загуба от дейността през 2019 г. спрямо предходната година.

- *Коефициентът на рентабилност на собствения капитал* представлява съотношение между финансовия резултат и собствения капитал и показва степента на възвръщаемост на собствения капитал. През 2019 г. той е -0,1031, при -0,4733 за 2018 г., т.е. рентабилността на собствения капитал се е увеличила с 0,37 пункта спрямо предходната година.

- *Коефициентът на рентабилност на пасивите* е отношение на финансовия резултат към пасивите. Отражава възвращаемостта на привлечените от дружеството средства при формиране на финансовия резултат. За 2019 г. стойността му е -0,0461, при -0,1535 за 2018 г.

- *Коефициентът на капитализация на активите* се изчислява като отношение на финансовия резултат след облагане с данъци към сумата на реалните активи. Отражава рентабилността на реалните активи, използвани от дружеството при извършване на дейността му, отчита доколко реалните активи допринасят за увеличаване или намаляване на собствения капитал и колко печалба носи използването на всяка единица от реалните активи. За 2019 г. стойността му е -0,0302, т.е. през отчетния период губим 3,02 лв. от 100 лв. налични активи. Спрямо предходната година рентабилността на активите е увеличена с 0,08 пункта.

Резултатите от анализа на показателите за рентабилност показват увеличение на ефективността на инвестирания капитал спрямо предходната година в резултат на намаления размер на реализираната през годината загуба.

Показатели за ефективност

Изследването на доходността на дружеството се извършва с цел да се установи способността му да генерира приходи от продажбите, с които да е в състояние да възстанови извършените разходи по дейността и да осигури доходи.

- *Коефициентът на ефективност на разходите* се изчислява като отношение на приходите към разходите. През 2019 г. разходите на дружеството превишават приходите му и стойността на коефициентът е под единица – 0,9830, т.е. с 1 лв. разходи през отчетния период са реализирани 0,98 лв. приходи. В сравнение с предходната година стойността на коефициента е увеличена с 0,04 пункта.

- *Коефициентът на ефективност на приходите* представлява отношение на разходите към приходите и показва 1 лв. приходи срещу колко лева разходи са постигнати. За 2019 г. стойността на показателя е 1,0173 и е над единица, тъй като разходите превишават приходите, т.е. за реализирането на 1 лв. приходи са вложени 1,02 лв. разходи. Спрямо предходната година се отчита намаление на вложените разходи за реализирането на 1 лв. приход с 0,05 лв.

Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност показват способността на дружеството да изплаща текущите си задължения с краткотрайните си активи.

- *Коефициентът на обща ликвидност* се изчислява като отношение на наличните краткотрайни активи на дружеството към краткосрочните му задължения. Стойността на показателя за 2019 г. е 0,3484 при 0,3358 за 2018 г., което означава, че с наличните си краткотрайни активи дружеството може бързо да покрие 34,84 % от краткосрочните си задължения. Увеличението на показателя е незначително - с 0,01 пункта и показва трудности при посрещане на текущите задължения на дружеството.

- *Коефициентът на бърза ликвидност* елиминира влиянието на материалните активи като възможност за погасяване на краткосрочните задължения. Стойността на показателя за 2019 г. е 0,2802 и показва, че с наличните си парични средства и краткосрочни вземания дружеството може да покрие бързо едва 28,02 % от краткосрочните си задължения, което е с 0,01 процентни пункта по-малко спрямо предходната година.

- *Коефициентът на абсолютна ликвидност* е отношение между паричните средства и текущите задължения. Към края на 2019 г. стойността му е 0,1093, т.е. с наличните си парични средства лечебното заведение може да покрие едва 10,93 % от краткосрочните си задължения. Стойността на показателя се увеличава спрямо предходната година, когато коефициентът е бил 0,0827, поради увеличението на паричните средства към 31.12.2019 г. Общоприета стойност на показателя в рамките от 0,2 до 0,5.

Показатели за финансова автономност

Показателите за финансова автономност дават количествена характеристика на степента на финансовата независимост на дружеството от кредиторите.

- *Коефициентът на финансова автономност* представлява отношение между собствения капитал и пасивите. Стойността на показателя за 2019 г. е 0,4468, т.е. собствения капитал е около 45 % от пасивите.

- *Коефициентът на задлъжнялост* представлява отношение на пасивите към собствения капитал. През 2019 г. стойността на коефициента е 2,2383 спрямо 3,0833 за 2018 г. и показва намаление на задлъжнялостта на лечебното заведение спрямо предходната година.

Показатели за обръщаемост на материалните запаси

Тези показатели характеризират ефективността на използване на краткотрайните материални активи.

- *Времетраенето на един оборот в дни* дава информация за времето, необходимо за извършване на един оборот от краткотрайните активи. Колкото по-кратък е периодът, толкова с по-малко ангажиран капитал може да се постигне добър финансов резултат. Резултатите от анализа показват, че през 2019 г. времетраенето на един оборот е 7,04 дни и запазва равнището си спрямо 2018 г.

- *Брой на оборотите* е показател, показващ колко пъти краткотрайните материални активи са се превърнали в краен продукт. Колкото по-висока е стойността на показателя, толкова повече приходи ще се получат при използването на едни и същи ресурси. Броят на оборотите за годината е 51,13 и също запазва равнището си от предходната година.

Показатели за вземанията и за погасяване на задълженията

- *Периодът на събиране на вземанията* е количествена характеристика на продължителността на уреждане на вземанията на дружеството. През 2019 г. периодът на събиране на вземанията е намален с 6 дни – до 23 дни, спрямо 29 дни, колкото е бил през 2018 г.

- *Периодът на погасяване на задълженията* характеризира продължителността на погасяване на задълженията на дружеството към доставчиците. През 2019 г. стойността на

показателя е 139 дни при 143 дни за 2018 г., т.е. през текущата година намаляваме периода на погасяване на задълженията към доставчици с 4 дни спрямо предходната година.

2.1.9. Икономически показатели

На база на формираните разходи през годината и реализирания брой преминали болни и леглодни, стойностите на икономическите показатели за дейността са следните:

	2019 год. лв.	2018 год. лв.	Изм. 2019/2018 лв.	Изм. 2019/2018 %
Преминал болен	945,39	910,33	35,06	3,85
Лекарстводен	17,84	17,34	0,50	2,88
Консумативоден	12,61	13,45	-0,84	-6,25
Леглоден	180,03	174,68	5,35	3,06
Храноден	1,02	0,99	0,03	3,03

За лечението на един пациент през годината лечебното заведение е извършило среден разход в размер на 945,39 лв., което е с 35,06 лв. или с 3,85 % повече в сравнение с предходната година.

Стойността на един лекарстводен през 2019 г. е 17,84 лв. и е увеличена с 0,50 лв. или с 2,88 % спрямо 2018 г.

Стойността на един консумативоден през 2019 г. е 12,61 лв. и е намалена с 0,84 лв. или с 6,25 % спрямо 2018 г.

Стойността на един леглоден се увеличава – с 5,35 лв. или с 3,06 % - от 174,68 лв. на 180,03 лв.

Стойността на един храноден през 2019 г. също се увеличава, макар и незначително - с 0,03 лв. – от 0,99 лв. за 2018 г. до 1,02 лв. за 2019 г.

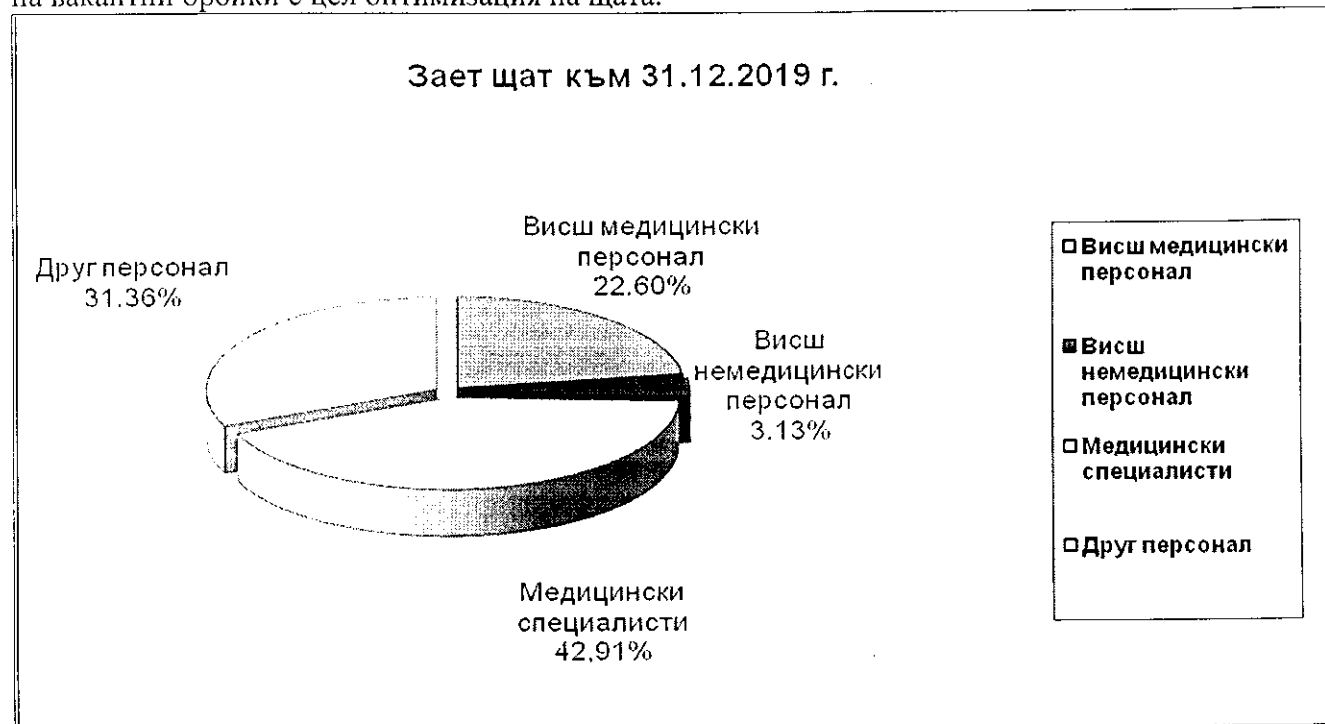
2.2. АНАЛИЗ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Човешките ресурси са най-важните активи на едно лечебно заведение и решаващ фактор за усъвършенстването и успеха му, но същевременно са най-трудни за регулиране и за управление. Без целенасочено управление на човешките ресурси в болницата не може да се очаква нито удовлетворяване на потребителите на болничните продукти, нито осъществяване на интересите на нейния персонал. Човешките ресурси имат стратегическо значение не само за актуалното състояние, но и за техния потенциал и възможности за развитие.

Сравнителните данни за движението на персонала на лечебното заведение за периода 2018-2019 г. са отразени в таблицата по-долу:

Година	Общ брой по щат	Висш медицински персонал		Висш немедицински персонал		Медицински специалисти		Друг персонал	
		Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат	Щат	Зает щат
2018	798,00	202,25	161,50	22,50	22,50	335,75	314,50	237,50	234,00
2019	776,25	180,75	167,75	23,25	23,25	332,50	318,50	239,75	232,75

Анализът на данните показва намаление на общия брой на персонала по щат през 2019 г. с 21,75 щатни длъжности, или с 2,73 % спрямо 2018 г., причина за което е закриване/съкращаване на вакантни бройки с цел оптимизация на щата.

Възрастовата структура на персонала на лечебното заведение се запазва стабилна с постоянна тенденция към застаряване. Някои от причините за това са:

- общата тенденция в цялата страна за застаряване на населението, в частност на медицинските кадри;
- повечето от новозавършилите лекари и част от медицинските професионалисти по здравни грижи търсят реализация в чужбина или в болници в столицата и големите градове на страната;
- увеличената възраст, при която се придобива право на пенсия;
- намаляващ брой лица, обучаващи се за медицински специалисти и постъпващи след завършване на образованието си в болницата;
- по-добри условия на труд и по-високо заплащане, предлагани от конкурентни лечебни заведения в града, които привличат по-младите кадри, вкл. и от вече работещите в МБАЛ-Шумен АД;

Най-голям е дялът на служителите на възраст над 55 години – 38,57 %, 33,78 % от служителите в лечебното заведение са на възраст между 45 и 55 години, 15,72 % са на възраст между 35 и 45 години, 8,36 % са на възраст между 25 и 35 години, а 3,57 % - до 25 години.

Съотношението на лекарите на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2019 год. е отразено в следната таблица:

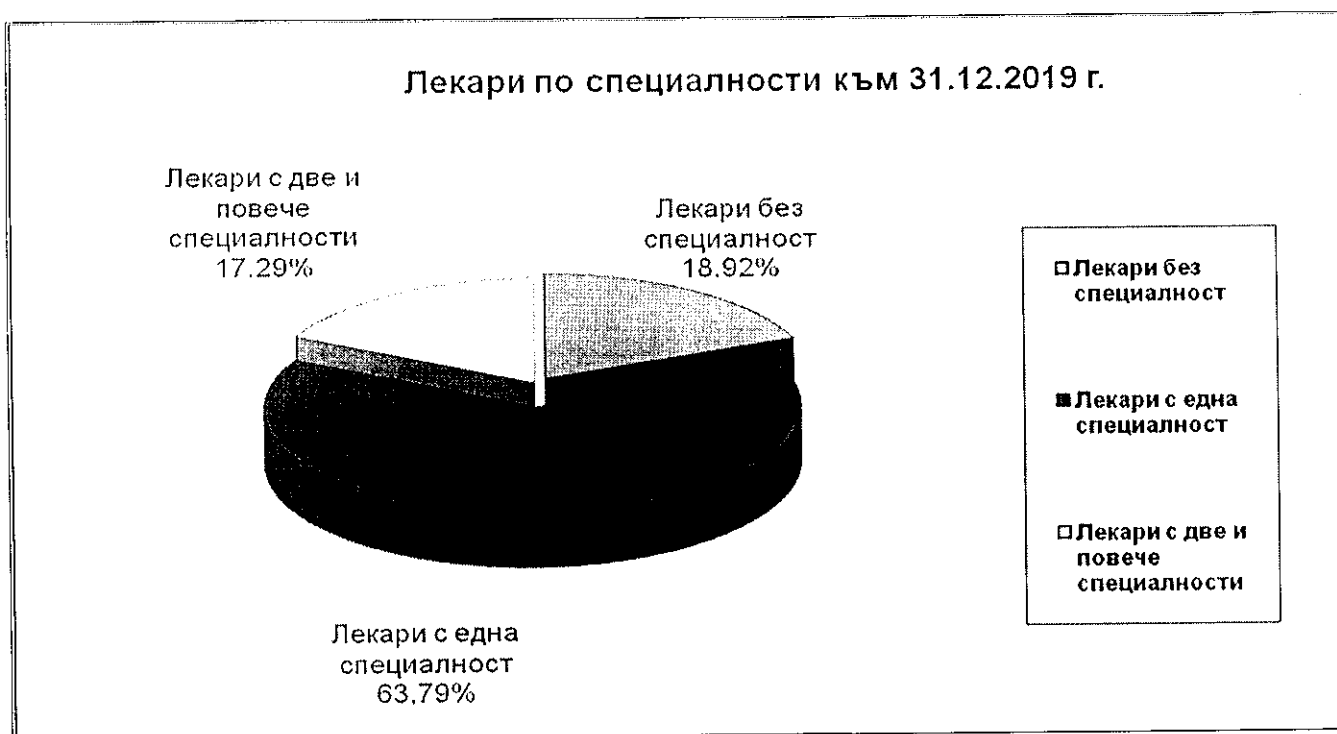
Лекари на основен трудов договор	Общо	Мъже	Жени
до 35 години	23	11	12
35-44 години	13	6	7
45-54 години	32	13	19
55-64 години	62	25	37
над 65 години	29	16	13
Общо:	159	71	88

От една страна високата възраст на персонала е гаранция за натрупан професионален опит и рутина, но от друга страна представлява опасност от намаляване и отпадане по естествен път на квалифицираните медицински кадри в относително кратки срокове и достигане до състояние на траен кадрови дефицит. Предвид факта, че 62 лекари от общо 159 са между 55 и 64-годишна възраст, а 29 от лекарите са над 65-годишна възраст, налице е риск този недостиг да настъпи рязко и да предизвика кадрова криза.

Преобладава дялът на жените, който е 84,17 %, а дялът на мъжете е 15,83%, което е свързано със спецификата на професиите медицинска сестра, акушерка, лаборант.

Към 31.12.2019 г. броят на щатните лекарски длъжности в лечебното заведение е 180,75 а заети са 167,75 лекарски бройки, т.е. 92,81 % от щата на висшия медицински персонал е зает. Заетите лекари физически лица към 31.12.2019 г. са 175 бр., от които 159 бр. са на основен трудов договор, спрямо 165 бр. заети лекари физически лица към 31.12.2018 год., от които 152 броя на основен трудов договор. Тава показва, че имаме увеличение на работещите лекари.

Длъжностите, заети от лекари с придобити специалности, са 136 броя, от които заети от лекари с една специалност са 107 броя. Длъжностите, заети от лекари без специалност, са 31,75 броя, в т.ч. 26 лекари, които специализират в момента.

В структурно отношение 81,07 % от висшия медицински персонал е с придобита специалност, а 18,92 % е без специалност. Лекарите с една специалност са 65,79 % от общия брой заети лекарски длъжности, а лекарите с две и повече специалности са 28,50 длъжности, т.е. 17,65 % от общия брой заети лекари или 21,15 % от общия брой на лекарите с придобити специалности.

Лекарите с призната специалност са 63,79 % от общия брой заети лекарски длъжности, а лекарите с две и повече специалности са 29, т.е. 17,29 % от общия брой заети лекари или 21,32 % от общия брой на лекарите с придобити специалности.

Лекарите с призната специалност, работещи на основен трудов договор по съответната специалност към 31.12.2019 г. са 129 души, т.е. 71,37 % от общия брой лекарски длъжности по щат. Лекарите с две и повече специалности са 29, т.е. 16,04 % от лекарските длъжности по щат.

В МБАЛ-Шумен АД се изпълнява програма за специализация и продължително обучение на персонала. Броят на специализиращите първа специалност лекари е 25 или 78,74 % от общия

брой на лекарите без придобита специалност. Един лекар специализира втора специалност Кардиология.

МБАЛ-Шумен АД е привлекателна като база за специализация на лекари от други градове и области.

Сравнителните данни за лекарите специализанти в лечебното заведение за периода 2018 - 2019 г. са отразени в таблицата:

Специалности, по които се провежда специализацията	Физически лица лекари специализанти на основен трудов договор						
	2019 год.			2018 год.			
	Общо	I-ва спец.	II-ра спец.	Общо	I-ва спец.	II-ра спец.	III-ра спец.
ОБЩО:	26	25	1	21	18	2	1
Ушно-носно-гърлени болести	1	1		1	1		
Спешна медицина				1			1
Вътрешни болести	1	1					
Анестезиология и интензивно лечение	1	1		1	1		
Урология	1	1					
Хирургия	3	3		1	1		
Педиатрия	1	1		1	1		
Кардиология	4	3	1	4	2	2	
Нервни болести	1	1		1	1		
Ортопедия и травматология	1	1		1	1		
Кожни и венерически болести	2	2		2	2		
Ревматология	1	1		1	1		
Акушерство и гинекология	3	3		3	3		
Клинична лаборатория	2	2		2	2		

Анализът на данните показва увеличаване на броя на специализантите, които специализират първа специалност в „МБАЛ-Шумен” АД през 2019 год. спрямо предходната 2018 г. със 7 броя. Зачислени са лекари, специализиращи по специалност Хирургия - 2-ма лекари, Вътрешни болести – 1 лекар, Урология – 1 лекар, Кардиология – 1 лекар и Образна диагностика – 2-ма лекари. Това се дължи от една страна на либерализиране на реда и условията за придобиване на специалности в системата на здравеопазването, въведен с Наредба № 1/22.01.2016 год., а от друга страна на успешната акредитация на отделенията на лечебното заведение по отношение възможностите за обучение на студенти и специализанти, която направи възможно зачисляването за съответна специализация на работещите в тях млади лекари без специалност, както и привличането на новозавършили лекари, желаещи да специализират.

Към 31.12.2019 год. легловият фонд е 465 легла, при което един лекар обслужва средно 2,77 легла.

„МБАЛ-Шумен” АД не разполага с лекари специалисти по Ендокринология и Съдова хирургия и изпитва траен недостиг на лекари специалисти по следните специалности: Анестезиологи и интензивно лечение, Гастроентерология, Нефрология, Неонатология и Инфекциозни болести. Нещо повече, малкото работещи към момента в лечебното заведение специалисти по тези специалности са предпенсионна или в пенсионна възраст. Възможността да бъдат осигурени необходимите специалисти е силно ограничена от следните фактори:

- работата в болничните лечебни заведения е по-непредпочитана, тъй като там за разлика от извънболничната медицинска помощ трудът е интензивен, работи се на денонощен график, полага се много нощен и извънреден труд за лечение на пациенти по спешност в критично или запуснато състояние, сериозно натоварване;

- трудовите възнаграждения в болницата са по-ниски от възможностите за формиране на доходи в извънболничната медицинска помощ;
- по-леки условия на работа/липсата на спешност и болни с тежки усложнения/ и по-високото заплащане в конкурентните лечебни заведения в града.

Броят на медицинските специалисти, работещи в лечебното заведение по щат към 31.12.2019 год е 332,50, като 318,50 са заети, т.е. 95,79 % от щата на медицинските специалисти е зает. Заетите медицински специалисти физически лица са 325 души, а 294 души са на основен трудов договор. От общия брой медицински специалисти, работещи в лечебното заведение, 37 имат образователно - квалификацията степен бакалавър или магистър, като 27 са магистри по специалността „Управление на здравните грижи“, 1 е магистър по специалността „Обществено здравеопазване“, 5 – бакалаври по специалността „Управление на здравни грижи“, 2 имат образователно - квалификацията степен магистър по специалност „Операциона и превързочна техника“, а други две притежават образователно - квалификацията степен магистър по специалност „Анестезиология и интензивни грижи“.

Съотношението на медицинските специалисти, работещи на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2019 год. е отразено в таблицата:

Медицински специалисти на основен трудов договор	Общо	Мъже	Жени
до 35 години	40	2	38
35-44 години	47	2	45
45-54 години	105	1	104
55-64 години	78	1	77
над 65 години	24		24
Общо:	294	6	288

Както при лекарите, така и при професионалистите по здравни грижи, основният дял от медицинските специалисти – 183 бр., са на възраст от 45 до 64 години, като голяма част от тях са работещи пенсионери или предстои да се пенсионират. През 2019 г. са назначени 12 медицински специалисти, дипломирани в Медицински колеж към Медицински университет – Варна, а част от специалистите в пенсионна възраст напуснаха, което „подмлади“ състава на медицинските специалисти в лечебното заведение.

Медицинските специалисти по здравни грижи на основен трудов договор по специалности към 31.12.2019 г са представени в таблицата по-долу.

Медицински специалисти на основен трудов договор	Брой
Акушерки	33
Медицински сестри	213
Медицински лаборанти	25
Рентгенови лаборанти	8
Помощник-фармацевти	2
Масажисти	1
Рехабилитатори	12
Общо	294

Съотношението на броя на лекарите към медицинските специалисти е 1 : 2 и не се променя съществено спрямо предходната година.

При такава структура на медицинския персонал е възможно осигуряване на високоспециализирано и квалифицирано медицинско обслужване от най-съвременен ниво.

2.3. АНАЛИЗ НА СТАЦИОНАРНАТА ДЕЙНОСТ

2.3.1. Анализ на качествените показатели

Анализът на динамиката на основните показатели за 2019 г., в сравнение с 2018 г. е представен в следната таблица:

Година\ Показател	Ср. год. брой легла	Легло-дни	Използваемост - дни	Използваемост - %	Преминали болни	Изписани	Починали	Леталитет	Среден престой
2019	465	114 365	245,95	67,38	21 779	21 133	457	2,12	5,25
2018	390	109 377	280,45	76,84	20 988	20 313	482	2,32	5,21
разлика	75	4 988	-34,50	-9,46	791	820	-25	-0,20	0,04

Средногодишният брой легла на лечебното заведение през 2019г. е увеличен със 75 спрямо 2018г.

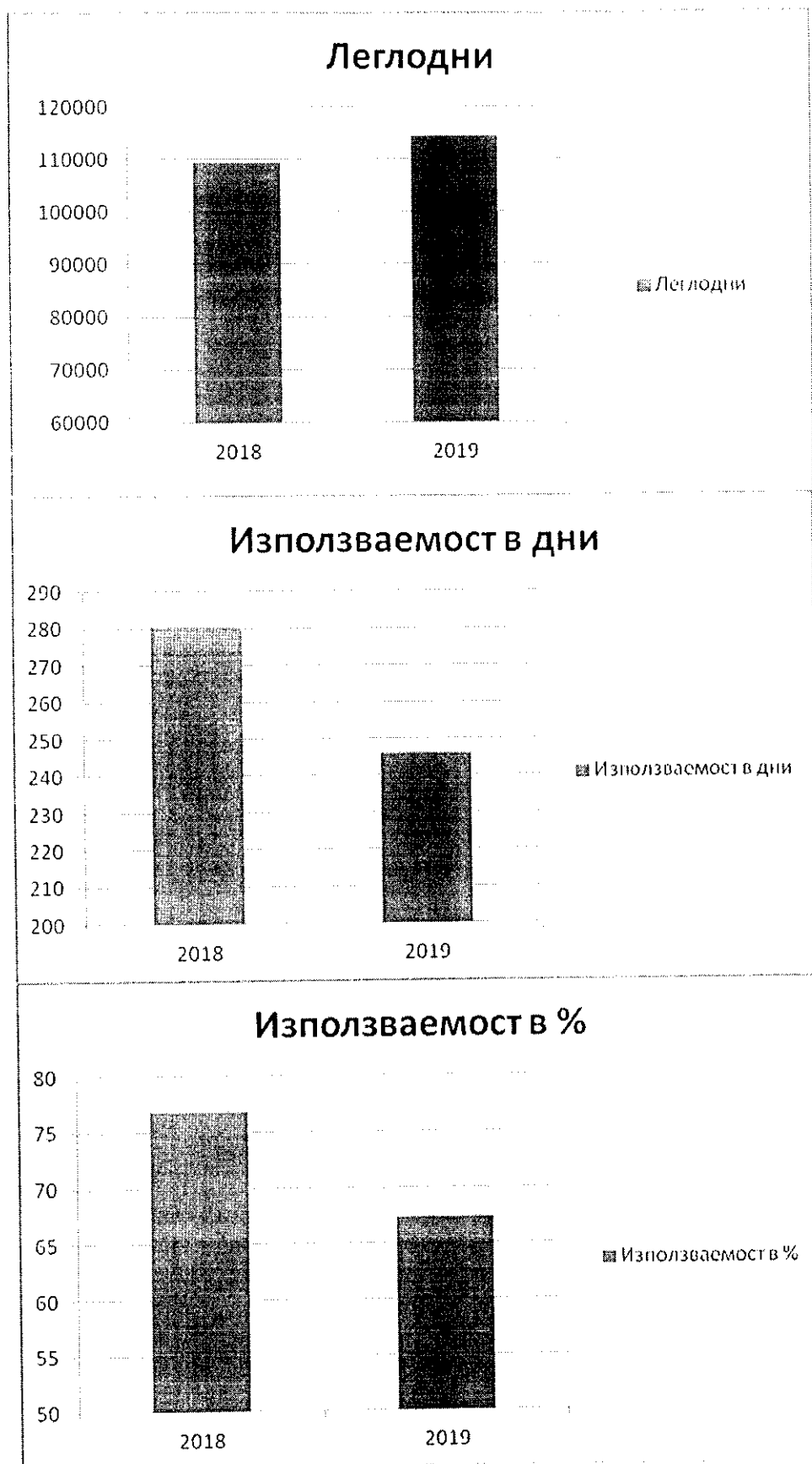
Броят на преминалите болни през 2019 г. е увеличен - със 791 /3,6%/ болни по-вече в сравнение с 2018 г. /с 630 по-вече в Шумен и 161 по-вече в Н.Пазар/. в почти всички отделения.

Най-голямо е увеличението на преминалите през ОКВБ/25%/, ОФРМ и ОТО/16%/ и ИВО/15%/.

По-малък брой преминали спрямо 2018 г. има само в Урология /3%/, АГО и Неонатологично отделение/6%/.

Показателите леглодни, използваемост в дни, използваемост в % за лечебното заведение са съответно: 4988 леглодни по-вече, при намалена използваемост с 34,5 дни.

Намалената използваемост е за сметка на снижението на показателя във всички отделения/относително високо увеличение на леглата спрямо малко нарастване на приема/ с изключение на ОАИЛ, ИО и 2 ВО/НП/ където броят на леглата не е непроменен. При УРО, ПБ и най-вече ГО при непроменен брой легла използваемостта е намалена – по-малък брой преминали.

Изписаните пациенти през 2019 г. са със 820 по-вече/4%/ в сравнение с предходната година. Увеличението е за сметка на всички отделения, най-вече ОКВБ /21%/, ОФРМ – НП /16%/ и 1ВО /12%/. По-малко изписани през 2019 г. има при ОАИЛ /21%/, АГО, ННО /6%/ и УРО /7%/. През 2019 година изписаните с прекъснати здравни осигуровки са 525-с 9 по-вече от 2018г.

Заплатили лечението си от тях са 120 души спрямо 90 през 2018 година т.е. с 30 по-вече.

Неосигурените родилки чието раждане е заплатено от РЗОК са 157. Социално слабите, чието лечение е поето от МТСП, са 60.

Реално, неосигурените чието лечение не е заплатено за 2019 година са 188 души.

През 2019 г. са починали по-малко пациенти /с 25 по-малко от 2018 г. на фона на по-много преминали./, а показателят леталитет за болницата е намален с 0,2%:

Повишен е леталитетът в:

- ОАИЛ – 267 починали/9 по-вече от 2018 год., но поради 31 по-много изписани леталитета в отделението е по-нисък с -1,43%/. Леталитетът е най-вече за сметка на съдовата патология при възрастни и полиморбидни пациенти на фона на повишен брой тежки оперативни интервенции през 2019 година. Тук трябва да се отбележи и факта че много онкологични случаи в напреднал стадий, с множество усложнения /включително оперативни/, търсят помощ в СО и попадат в стационарите на болницата, /най-често 1 ВО, ХО и ОАИЛ/ което допълнително завишава разходите и леталитета на структурата.

- Ортопедично отделение - 6 повече починали от 2018 година. Всички случаи са вследствие на следоперативни усложнения при възрастни пациенти;

- Второ вътрешно отделение на адреса в гр. Нови Пазар - 7 случаи повече от 2018 година са вследствие на тежка застойна сърдечно съдова недостатъчност и БТЕ;

Средният престой на пациентите е практически непроменен. Леко завишение има при 2ВО Шумен. Занижен е средният престой в 1ВО, ОТО, УНГ, НО, и ОКВБ.

В заключение може да се обобщи, че е налице подобрене на някои от основните показатели на лечебното заведение спрямо предходната 2018 година.

Повишеният със 791 души брой преминали, се е оказал недостатъчен спрямо завишените легла/75/, което води до влошена използваемост.

2.3.2. Анализ на оперативната дейност

Анализът на оперативната дейност очертава следните тенденции:

- Преминалите през оперативните отделения са по-вече с 706 или с 6%. Намаление има само при УРО и АГО.
- Оперирания са с 169 повече. Намаление има само при УРО и АГО.
- Средният престой в оперативните отделения е непроменен. Пред и следоперативният престой като цяло в болницата са удължени поради удължен престой в ОАИЛ.
- Увеличен е общият брой операции - с 237 или 3.6%. Намален е броят на много големите по обем и сложност операции през 2019 г. за сметка на ХО. Значителното е увеличението на средните операции при всички оперативни отделения /най-вече ХО/ с изключение на УРО. Намалават големите операции при всички с изключение на ОТО и Очно отделения.
- Нарастване на броя със 161 или с 4,2 % на относителния дял на спешните операции /на фона на увеличен брой операции общо/237/. Изключение са УРО и АГО. Запазва се тенденцията повече от половината оперативна дейност/60%/ на лечебното заведение да е по спешност с изключение на УРО и АГО. Значително е увеличението на спешните операции в ХО.
- Оперативната активност за лечебното заведение е непроменена - 76% /занижение - 0,3%/. Понижение има при ХО, ОТО и най-вече УРО. Повишение на оперативната активност през 2019 год. е налице при ГО, УНГ и Очно отделение.
- Постоперативният леталитет се е увеличил в ХО и ОТО и ОАИЛ.

В заключение се налага изводът, че през 2019 година има стационаране в показателите за оперативната дейност на болницата.

2.4. ПРЕГЛЕД НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК.

2.4.1. Основни рискове и несигурности пред лечебното заведение, свързани с дейността и отрасъла, в който дружеството извършва тази дейност:

- Липса на кадри в системата и текучество на персонала, което води до нарушаване на професионалната приемственост;
- Недофинансиране на голяма част от медицинските дейности;
- Недостатъчно субсидиране от Министерство на здравеопазването на дейностите, осъществявани от Спешно отделение, Първо вътрешно отделение по отношение лечението на туберкулозно болни пациенти и ТЕЛК;
- Лимитиране на дейността по договор с РЗОК, което води до увеличаване на броя на случаите без заплащане за проведено лечение;
- Увеличаване на броя на пациентите в тежко и критично състояние, респективно на разходите за лечението им;
- Недостатъчни средства за обновяване на медицинската апаратура и поддържане на материално-техническата база;
- Невъзможност за покриване на неотложни и непредвидени разходи поради липса на финансов резерв;
- Риск от конкурентен натиск от съществуващи лечебни заведения и от навлизане на нови участници в пазарния сегмент.

2.4.2. Рискове, свързани с макроикономическата среда

- Намаляване на броя на обслужваното население, респективно на приходите;
- Непрекъснато увеличение на минималната работна заплата и на минималния осигурителен доход, което предизвиква натиск за увеличение на всички основни работни заплати, създава допълнителна тежест върху разходите и води до невъзможност за изплащане на допълнителни възнаграждения и демотивация на персонала;
- Риск от покачване на цените на основните материали и суровини;
- Непрекъснато увеличение на другите разходи, ограничени възможности за намаляването им и за реализиране на икономии;
- Ограничена възможност на акционерите за инвестиции, както и на населението за плащания;
- Влошаване на икономическата конюнктура и наличие на голям брой неосигурени лица.

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовият инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовият инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.4.3. Валутен риск

Дружеството не е изложено на значим валутен риск, доколкото сделките на дружеството обичайно са деноминирани в български лева. То не поддържа валутна експозиция, деноминирана във валута, различна от националната валута.

2.4.4. Лихвен риск

Дружеството използва банкови кредити, чиито лихви се определят от общите икономически и финансови условия в страната. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

2.4.5. Ценови риск

Дружеството не е изложено на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава активи, чиито цени са свързани с цените на международните пазари.

2.4.6. Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Около 79 % от приходите на дружеството за 2019 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

2.4.7. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност. Външни източници на финансиране са банките. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Дружеството осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и се стреми да поддържа оптимални наличности от парични средства, така че във всеки един момент да е в състояние да посрещне задълженията си.

2.5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА

Към 31.12.2019 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. ГД № 1396/2018 г. на Шуменски районен съд, образувано по искова молба на МБАЛ-Шумен АД срещу Буки 76 ЕООД за сумата от 13 356,79 лв., представляваща неплатени наем и разходи за електроенергия и вода. Делото е приключило с влязло в сила решение. Ответникът е осъден да заплати на МБАЛ-Шумен АД дължимите суми ведно с лихвите и направените разноси. Заведено е изпълнително дело за събиране на сумите. Ответникът няма имущество и няма върху какво да се насочи изпълнението. Още не е изтекла погасителната давност по издадения изпълнителен лист.

2. ГД № 195/2017 г. на ШОС. Гражданският иск е с правно основание чл. 49 от ЗЗД за общо 186 000 лв., заведен срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка, причинила смърт на

пациент. Делото е висящо пред ВАпС, тъй като решението на ШОС е обжалвано и от двете страни. Към 31.12.2019 г. делото на ВАпС не е насрочено.

3. ГД № 143/2018 г. на ШОС / ВГД 386/2019 г. на ВАпС. Гражданският иск е с правно основание чл. 49 от ЗЗД, заведен за сумата от 26 000 лв., като частичен от 70 000 лв. за вреди от лекарска грешка. С Решение № 116/31.10.2019 г. ВАпС потвърждава частично Решение № 99/25.04.2019 г. на ШОС, с което осъжда МБАЛ-Шумен АД и лекар от лечебното заведение солидарно да заплатят обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 7 000 лв., обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 1 765 лв. както и лихви и разпоски по делото. Искът за останалата част от сумата е отхвърлен. Отхвърлен е и обратният иск на МБАЛ-Шумен АД против ДЗИ-Общо застраховане ЕАД за заплащане на сумата от 8 765 лв. по договор за застраховка „Професионална отговорност на медицинския персонал“. Решението е обжалвано и от двете страни. Ответната страна обжалва отхвърлената част на иска и присъдените в полза на МБАЛ-Шумен АД разпоски, а МБАЛ-Шумен АД обжалва отхвърления обратен иск към ДЗИ-Общо застраховане ЕАД и присъдените в тяхна полза разпоски.

4. Търговско дело № 75/2019 г. на ШОС, заведено от Дъчмед интернешанъл ЕООД срещу МБАЛ-Шумен АД за просрочени задължения. Искът е оспорен частично относно платени след завеждане на исковата молба суми. ШОС излиза с решение на 28.01.2020 г., с което МБАЛ-Шумен АД е осъдена да заплати на Дъчмед интернешанъл ЕООД дължимите по фактури суми, както и разпоски в размер на 7 520,20 лв. Решението не е обжалвано и е влязло в законна сила. Задълженията, както и текущите разходи във връзка с решението по делото, са начислени към 31.12.2019 г.

5. Търговско дело № 33/2017 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК-София чрез директора на РЗОК-Шумен за сумата от 26 921 лв за незаплатени надlimitни дейности. Делото е приключило с решение №73/19.12.2019 г., с което НЗОК е осъдена да заплати надlimitните дейности ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми, както и направените от МБАЛ-Шумен АД разпоски в производството. Решението е влязло в законна сила на 29.01.2020 г. На 12.02.2020 г. е издаден изпълнителен лист, а сумите са платени от НЗОК на 23.03.2020 г.

2.6. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИНАНСОВИ И МЕДИКО-СТАТИСТИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ, ВКЛЮЧЕНИ В ДОГОВОРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ МЕЖДУ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ И ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

- Дружеството приключва отчетната 2019 г. със загуба по счетоводен баланс в размер на 316 хил.лв.
- Дружеството има непокрита загуба от предходни години в размер на 5 556 хил.лв.
- Дружеството има просрочени задължения към доставчици към 31.12.2019 г. в размер на 1 756 хил.лв.
- Коефициентът на ефективност на разходите, представляващ отношение на приходите към разходите за дейността, е 0,9830.
- Използваемостта на легловия фонд е 67,38 %.
- Средният престой на преминал болен е 5,25 дни и е увеличен спрямо предходната година.
- Времетраенето на един оборот в дни, т.е. отношението на средната годишна наличност на материалните запаси, включително запаси от медикаменти и горива, към приходите от основна дейност, е увеличено от 7,01 дни на 7,04 дни, т.е. с 0,43 % спрямо предходната година.
- Коефициентът на абсолютна ликвидност, представляващ отношение на паричните средства към краткосрочните задължения, е 0,1093.

От анализа на показателите може да се обобщи изводът, че не са налице условията, при които Съветът на директорите има право да предложи на Общото събрание на акционерите да вземе решение за допълнително възнаграждение на Изпълнителния директор и на членовете на

Съвета на директорите, съгласно чл. 6.5. и 2.4. от договора за възлагане на управлението на „МБАЛ-Шумен“ АД, тъй като дружеството приключва текущата година с отрицателен финансов резултат, има непокрита загуба от предходни години, както и просрочени задължения.

3. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

През 2020 г. е сключен договор с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика“ и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“ на адреса в гр. Нови пазар през 2020 г., които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

В края на 2019 г. епидемията от коронавирус стартира от Китай и се разпространи из целия свят. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). На 13.03.2020 г. правителството на Р България обяви извънредно положение на територията на страната. Наложени са строги противоепидемични мерки и ограничения, които водят до нарушаване на нормалната икономическа дейност почти на всички стопански субекти в страната.

Текущата извънредна ситуация, свързана със Covid-19 е съществено некоригиращо събитие, възникнало след края на отчетния период.

В изпълнение на Заповед № РД-01-122/11.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването, в лечебното заведение е изготвен план за действие при хоспитализирани пациенти с Covid-19 и за осигуряване на непрекъснатост на лечебно-диагностичния процес.

Предприети са мерки за реорганизиране и увеличаване на наличния леглови фонд за гарантиране на приема и лечението на случаи на Covid-19.

Организирано е провеждането на непрекъснат контрол на мерките за недопускане възникване и разпространение на вътреболнични инфекции, използването на лични предпазни средства, процедурите по дезинфекция и изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на Дружеството. Лечебните заведения за болнична помощ, в които са хоспитализирани и изолирани пациенти с Covid-19 въвеждат карантинен режим на работа, включващ ограничаване на достъпа на външни лица, преустановяване на детските и женски консултации и свиждания. Хоспитализацията, изолацията и лечебно-диагностичната дейност при лицата с Covid-19 се извършва при стриктно спазване на предпазните мерки за недопускане възникването на вътреболнични инфекции и прекъсване пътя на разпространение на инфекциите, съгласно Наредба № 3 от 2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

Със Заповед № РД-01-124/13.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването са преустановени профилактичните прегледи, приема и провеждането на планова оперативна дейност във всички лечебни заведения.

На 06.04.2020 г. е сключен договор № РД-НС-01-4-2/06.04.2020 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020-2022 г. Приета е „Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка“ за финансиране на дейностите, извършвани в условията на пандемия от COVID-19 за месеците, през

които на територията на страната със заповед на Министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки.

Въведените противоепидемични мерки на територията на Република България могат да повлияят неблагоприятно върху дейността на Дружеството.

Към датата на доклада за дейността ситуацията, която все още е в развитие има ограничено въздействие върху дейността на дружеството.

Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалния ефект на пандемията върху дейността на дружеството.

Ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти.

4. ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

През 2019 г. дружеството не е извършвало научно-изследователска и развойна дейност.

5. НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

„МБАЛ-Шумен” АД не притежава клонове.

6. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187”Д” И ЧЛ.247, АЛ.2 ОТ ТЗ

6.1. Информация по реда на чл. 187 „д” от ТЗ

През 2019 г. дружеството няма придобити или прехвърлени собствени акции. Акциите на дружеството са поименни, безналични. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни на номиналната стойност на акцията. Прехвърлянето им се извършва с джиро и трябва да бъде вписано в книгата на поименните акционери, за да има действие спрямо дружеството. Акциите на „МБАЛ-Шумен” АД не се търгуват на фондови борси. „МБАЛ-Шумен” АД не притежава собствени акции.

6.2. Информация по реда на чл.247, ал.2 от ТЗ

6.2.1. Възнаграждения, получени общо през годината от членовете на Съвета на директорите

Начислените за 2019 г. и изплатените през годината възнаграждения на членовете на Съвета на директорите на МБАЛ-Шумен АД са както следва:

Име, презиме и фамилия	Длъжност в СД	Период	Възнаграждения 2019 г. /лв./	
			Начислени	Изплатени
Деница Костадинова Шалева	Председател на СД	2019 г.	30 320,74	30 012,06
Лиляна Маринова Куздова	Зам.-председател на СД	2019 г.	30 320,74	30 012,06
Димитър Георгиев Костов	Изпълнителен директор	2019 г.	60 641,48	60 024,12
Общо за СД			121 282,96	120 048,24

6.2.2. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета на директорите през годината акции и облигации на дружеството

Членовете на Съвета на директорите не са придобивали, не притежават и не са прехвърляли акции или облигации на дружеството през 2019 г.

6.2.3. Права на членовете на Съвета на директорите да придобиват акции и облигации на дружеството

В устава на дружеството няма регламентирано право членовете на Съвета на директорите да придобиват акции и облигации на дружеството.

6.2.4. Участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

Членовете на Съвета на директорите, заедно и поотделно, не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, не притежават повече от 25 % от капитала на друго дружество, не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

6.2.5. Договори по чл. 240 „б“ от ТЗ, сключени през годината

Членовете на Съвета на директорите на „МБАЛ-Шумен“ АД или свързани с тях лица не са сключвали през 2019 г. договори с дружеството по чл. 240 б от Търговския закон.

6.2.6. Предстоящи сделки от съществено значение за дейността на дружеството

Няма предстоящи сделки от съществено значение за дейността на дружеството.

7. БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН НА ДРУЖЕСТВОТО ЗА 2020 Г.

И през 2020 г. лечебното заведение ще продължи да изпълнява своите стратегически цели и задачи:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;
- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
- Повишаване на общата конкурентоспособност на лечебното заведение.

Ръководството е разработило бизнес-програма за дейността и икономическата ефективност на лечебното заведение за 2020 г., чиято основна цел е доказване и утвърждаване на дружеството като лечебно заведение, осъществяващо диагностична, консултативна, лечебна и рехабилитационна помощ на най-високо ниво в Шуменска област и извън нея, опирайки се на медицинските знания и умения, амбициите и таланта на персонала и високото ниво на медицинската апаратура.

Стремежът на лечебното заведение е чрез технологичното обновление, подобряване на организацията, условията и качеството на дейността и повишаване на мотивацията на персонала, дружеството да предложи още по-качествени и ефективни здравни услуги, да повиши удовлетвореността на пациентите и да увеличи пазарния си дял на пазара на здравни услуги в област Шумен.

Бъдещото развитие на дружеството се гарантира от сключените с РЗОК – Шумен договори за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, клинични процедури, амбулаторни процедури, както и от предоставените на основание договор финансови средства по методика от МЗ.

Основните насоки в развитието на лечебното заведение през 2020 г. са:

- Подобряване на качеството и ефективността на диагностично-лечебния процес;
- Повишаване на технологичното ниво, подобряване на условията на труд и лечение;

- Кадрова политика, насочена към инвестиции в кадри и непрекъсната квалификация на персонала;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността с оглед гарантиране на финансова стабилност на дружеството;
- Повишаване на общата конкурентноспособност на лечебното заведение.
- Увеличаване на приходите от дейността чрез:
  - полагане на усилия за сключване на договор с РЗОК за максимален брой клинични пътеки и за извършване на нови дейности;
  - откриване на нови пазарни ниши за дейности;
  - повишаване на качество на услугите като цяло;
  - комуникация с пациентите и реклама на дейността;
  - създаване на мотивация в персонала за подобряване на дейността, повишаване на квалификацията и увеличаване на интензивността и производителността на труда;
  - осъществяване на дейности, насочени към потребителите на медицинските услуги - подобряване отношението, грижите и вниманието към пациентите.
- Контрол и оптимизиране на разходите за дейността чрез:
  - провеждане на процедури по ЗОП, целящи постигане на по-добри условия за доставка на стоки и услуги;
  - прецизиране на приема на пациенти, спазвайки строго индикациите за хоспитализация и недопускане на значителни превишения над определените с договора лимити с цел ограничаване на загубите;
  - оптимизиране на организационната структура и организацията на дейността на лечебното заведение;
  - продължаване на започнатия процес на оптимизиране на щата чрез търсене на баланс в съотношенията персонал / легла / преминали болни / ефективност;
  - обсъждане с началниците на неефективните отделения на структурни и организационни промени за оптимизиране на дейността;
- Повишаване технологичното ниво на работа, условията на труд и лечение чрез:
  - търсене на възможности за финансиране на проекти от други финансиращи институции;
  - изготвяне на инвестиционни проекти за финансиране на дейности със собствени приходи;
  - закупуване на нова апаратура и извършване на ремонтни дейности, съгласно разработения инвестиционен план на лечебното заведение;

Едни от основните проблеми на лечебното заведение са незадоволителното състояние на част от сградния фонд, амортизираната апаратура и невъзможността да се отделят достатъчно средства за ремонт и закупуване на нова такава. Необходимият финансов ресурс в редица случаи надхвърля възможностите на лечебното заведение, което налага формулиране на приоритети, мобилизиране на ресурс, търсене на алтернативни форми и източници на финансиране и изработване на инвестиционна програма.

Участията на държавата и на община Шумен в капитала на дружеството формират траен ангажимент и задължения в посока на финансиране на строително-ремонтни дейности и закупуване на нова диагностично-лечебна апаратура.

Инвестиционният план на ръководството на лечебното заведение за 2019 г. си поставя за задача да очертае основните приоритети в сферата на инвестициите, които стоят пред “МБАЛ - Шумен” АД с оглед запазване и разширяване на дейността и повишаване качеството на медицинското обслужване.

Конкретните задачи на инвестиционния план, са:

- Постепенно обновяване на медицинската апаратура, съобразено с приоритетите, произтичащи от потребностите от здравни услуги за региона, състоянието на съществуващата апаратура, възвръщаемост и изисквания на РЗОК;

- Ремонтни дейности с цел подобряване условията на труд на персонала и на лечение на пациентите в отделни структурни звена;
- Инвестиционни инфраструктурни проекти.

За осъществяването им в краткосрочен план се планират следните инвестиционни проекти по източници на финансиране:

I. Проекти, финансирани с капиталови разходи от Министерство на здравеопазването:

- **Обновяване оборудването на Операционен блок на „МБАЛ – Шумен” АД чрез доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация, обучение на персонала, гаранционно обслужване и сервиз на медицинска апаратура на обща стойност 868 320,00 лв., както следва:**

- Мобилна операционна маса с екстензионно устройство за ортопедия/травматология – 1 бр. за Операционна зала на Ортопедотравматологично отделение, на ориентировъчна стойност 204 240 лв. с ДДС;
- Мобилна операционна маса за урология – 1 бр. за Операционна зала на Урологично отделение, на ориентировъчна стойност 113 040 лв. с ДДС;
- Операционна лампа с две тела с окачване за таванен монтаж – 6 броя за операционните зали на Операционен блок; ориентировъчна цена за 1 бр. – 79200 лв. с ДДС; ориентировъчна обща стойност за 6 бр. – 475 200 лв. с ДДС.
- Енергийна платформа за лапароскопска и отворена хирургия – за Операционна зала на Хирургично отделение, на ориентировъчна стойност 75 840 лв. с ДДС.

Основни ползватели на продукта ще бъдат пациентите на Ортопедотравматологично отделение, Урологично отделение, Хирургично отделение, както и пациентите, на които ще се провеждат оперативни интервенции в операционните зали на Операционен блок – около 10 000 пациенти годишно.

В резултат на проекта се създават по-добро качество и нови възможности за конкурентоспособност и устойчиво развитие на лечебното заведение.

- **Доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация, обучение на персонала, гаранционно обслужване и сервиз на магнитно-резонансна система 1.5 T /ЯМР/ за нуждите на „МБАЛ – Шумен” АД на стойност 2 072 196,00 лв., в т.ч.**

- Доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация, обучение на персонала, гаранционно обслужване и сервиз на магнитно-резонансна система 1.5 T /ЯМР/ на ориентировъчна стойност 1 980 000 лв. с ДДС.

- Ремонт и оборудване на помещенията, където ще се позиционира ЯМР на ориентировъчна стойност 92 196 лв. с ДДС.

- Ядрено-магнитният резонанс (ЯМР) е съвременен нерентгенов метод за послойно изобразяване на различни органи, части и структури в организма. Базира се на принципа на радиовълни, възникващи в хомогенно магнитно поле, които се насочват към желаната част от тялото. При срещата им със съответния орган се получава ехосигнал, който бива компютърно обработен и с помощта на математически изчисления се получава образ.

Този метод за диагностика може да се прилага за получаване на детайлни образи на нервната система, мозъка, гръбначния стълб, меките тъкани (които са затворени или заобиколени от костите), скелета, мускулите, ставите, сърдечно-съдовата система, органите в малкия таз, гърдите, мастната тъкан и др.

Приложим е често при налични травми и разкъсвания – примерно на спортуващи, при проблеми с кости, хрущали, сухожилия. ЯМР се използва и за диагностициране на мозъчни тумори, инсулти, сърдечни дефекти – преценка състоянието на миокарда.

Стандартно изследването продължава от 15 до 45 минути, в зависимост от предполагаемия проблем и органите, за които трябва да се съберат множество образи с цел диагностика.

Апаратурата се разполага в специално защитени стаи, за да се избегне външна намеса от радиовълни. ЯМР е един от най-безопасните методи на образна диагностика, както за възрастни, така и за деца. Не създава рискове за здравето на пациента и не дава странични ефекти. Самото изследване се понася лесно, тъй като магнитното поле и радиовълните не се усещат и не причиняват неприятни усещания.

Описаното до тук доказва острата необходимост от такъв апарат в една областна много профилна болница с около 22 000 преминали пациенти на година, в която се диагностицират и лекуват тежки неврологични, кардиологични, травматични, онкологични и др. заболявания.

На територията на област Шумен, която е с население около 173 000 души, към момента няма действащ апарат за ядрено-магнитна томография. Пациентите на област Шумен, нуждаещи се от магнитно-резонансно изследване са принудени да пътуват до Русе и Варна, където правят изследвания на съвременен ниво на образната диагностика.

„МБАЛ – Шумен” АД разполага с 8-слайсов скенер и два дигитални рентгенови апарата, които не са достатъчни за извършване на всички необходими образни изследвания. Още повече, че този метод е принципно различен от изследването със скенер и рентгенови апарати и значително по-безопасен и съвременен. С ЯМР се поставят диагнози на заболявания на главния и гръбначния мозък, на ставните връзки, сухожилия и хрущали, които не могат да се диагностицират с компютърна томография. Поради по-голямата си безопасност в сравнение с рентгеновата диагностика, този метод е предпочитан за изследване на деца и млади жени.

Основни ползватели на продукта ще бъдат гражданите от цялата Шуменска област, в която понастоящем няма такава диагностична техника, както и от съседните области, тъй като новият ЯМР ще бъде конкурентоспособен на по-старите съществуващи модели, напр. във Варна, Русе и Търговище. Очаква се от тази възможност да се възползват повече от 10000 души годишно.

II. Проекти, финансирани от капиталови разходи от Община Шумен:

- **Основен ремонт и пребазиране на болничната аптека на стойност 100 000,00 лв.**

Към настоящия момент болничната аптека е разположена в помещения, които се намират на значително разстояние от основните сгради, където се осъществява диагностично-лечебния процес и основната дейност на «МБАЛ – Шумен» АД. Това налага ежедневно организиране на вътрешен транспорт за превоз на лекарствени продукти, консумативи и медицински изделия, което води до излишен разход на финансови средства и работно време на персонала.

Освен това част от помещенията, в които се намира аптеката, не са собственост на болницата и тя заплаща наем за тях.

Пребазирането на болничната аптека би спестило финансови средства на болницата и би оптимизирало режима на работа.

За целта е необходимо извършването на основен ремонт на част от помещенията в Терапевтичния блок на лечебното заведение. Това включва подмяна на електрическата и В и К инсталацията и изграждане на отоплителна инсталация; поставяне на стенни и подови покрития, смяна на дограма, изграждане на нови връзки между помещенията, които ще са на два етажа и следва да са съобразени с изискванията на Наредба № 28/2008 г. за устройството, реда и организацията на работата на аптеките и номенклатурата на лекарствените продукти.

• Доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация, обучение на персонала, гаранционно обслужване и сервиз на медицинска апаратура за нуждите на „МБАЛ – Шумен“ АД на обща стойност 475 700,00 лв., както следва:

- Видеосендоскопско оборудване за лапароскопска хирургия – за Акушерогинекологично отделение; ориентировъчна стойност – 148 800 лв. с ДДС
- Стационарна цифрова ехографска система за съвременна кардиологична диагностика – 1 бр. за Второ вътрешно отделение, на ориентировъчна стойност 59 400 лв. с ДДС;
- Операционен микроскоп с приложение в УНГ хирургията – 1 бр. за Операционна зала на Ушно-носно-гърлено отделение, на ориентировъчна стойност 228 000 лв. с ДДС;
- Апарат за изследване на слухови евокирани потенциали – 1 бр. за Ушно-носно-гърлено отделение на ориентировъчна стойност 39 500 лв. с ДДС.

Основни ползватели ще бъдат пациентите на Акушерогинекологично отделение, Второ вътрешно отделение и УНГ отделение, около 5000 годишно. В последното благодарение на новозакупената апаратура ще се развие нова дейност – поставяне на кохлеарни импланти, което ще привлече допълнително пациенти от цялата Североизточна България

Проектът съответства на общата цел за подобряване на качеството на живот на населението на Област Шумен и работната среда на служителите на „МБАЛ – Шумен“ АД, създава качество и сигурност за потребителите на конкретните здравни услуги. В резултат на проекта се създават по-добро качество и нови възможности за конкурентоспособност и устойчиво развитие на лечебното заведение. Доставката на модерна и качествена апаратура е предпоставка, гарантираща сигурност, разширяване на обема дейности, икономическа и социална ефективност, високо качество на предлаганите здравни услуги.

III. Проекти, финансирани със собствени средства, средства от другите общини – акционери, дарители и други източници:

- Реанимационно легло за ОАИЛ на стойност 4 500 лв.;
- ЕКГ апарати – 4 бр. за Спешно отделение, ОАИЛ и Второ вътрешно отделение на обща стойност 4 500 лв.;
- Реанимационни легла за ОАИЛ – 2 бр. на обща стойност 9 000 лв.;
- Инфузионни помпи – 8 бр. за ОАИЛ и ХО на обща стойност 4 500 лв.;
- Апаратура за ОФРМ-Нови пазар на стойност 9 000 лв.;
- Пациентни монитори за следене на жизнените показатели – 3 бр. за Спешно отделение, ОАИЛ и ОПР на обща стойност 4 500 лв.
- Закупуване на употребяван пътнически микробус 8 +1 места.

Сега използваният микробус е на възраст над 20 години, силно амортизиран. С него се осъществява служебен превоз на служители на болницата, живеещи в градовете Шумен и Нови пазар, като по този начин се осигурява кадрово дейността на лечебното заведение. Окончателното дефектиране на стария микробус може да доведе до сериозни проблеми в дейността на болницата на двата адреса. Нуждата от това превозно средство е особено належаща

В средносрочен и дългосрочен план трябва да се потърсят възможности за реализиране на следните инвестиционни намерения:

- Закупуване на следната медицинска апаратура:
  - Анестезиологични апарати за ОАИЛ – 2 бр. на обща стойност 80 000 лв.;
  - Респиратори за ОАИЛ – 2 бр. на обща стойност 80 000 лв.;
  - Пациентни монитори за ОАИЛ – 5 бр. на обща стойност 15 000 лв.
- Ремонт на помещения на третия етаж на Терапевтичен блок с цел пребазиране на болничната администрация и освобождаване на помещения за Спешно отделение;

- Изготвяне и провеждане на обследвания за енергийна ефективност в дружеството с цел оценка на съществуващата енергийна консумация и идентифициране на възможностите за спестяване на енергия и пабелязване на мерки за енергийна ефективност;

- Последващо прилагане на препоръчаните в резултат на енергийния одит мерки, в т.ч. извършване на строително-монтажни работи, които водят до намаляване на енергоемкостта на съществуващия сграден фонд, придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, които допринасят за подобряване на енергийната ефективност, придобиване на системи за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление на компанията. Дружеството е кандидатствало с проект пред Министерство на здравеопазването за извършване на СМР и изграждане на отоплителна и соларна системи на Терапевтичен блок на стойност 1 200 хил.лв. и извършване на основен ремонт на сградния фонд и на топлопреносната мрежа и подмяна на дограми.

- Основен ремонт и оборудване на Операционен блок на стойност 2 500 хил.лв.

Основната цел на инвестиционните намерения на ръководството е гарантиране качеството на медицинските услуги, въвеждане на нови методи на диагностика и лечение, подобряване на битовите условия за пациентите и условията на труд на персонала с цел разширяване на продуктивния портфейл и пазарния дял на лечебното заведение и постигане на финансова стабилност.

13.04.2020 г.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

/д-р ДИМИТЪР КОСТОВ/

